

STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY
OPORÓW

Tom I

ZMIANA

Zatwierdzone:

Uchwałą Nr XXII / 89 / 2012 Rady Gminy Oporów
z dnia 10 października 2012r.

Oporów 2011r./2012r.

JEDNOSTKA PROJEKTOWA:

MAGBUD PRACOWNIA PROJEKTOWO-USŁUGOWA inż. Bogdan Krawczyk
99-300 Kutno, ul. Narutowicza 8

Zespół projektowy:

- mgr inż. B.Krawczk- - Kierownik zespołu
upr proj. 114/80, 43/85, ŁOD/BO/3666/03
- mgr inż. arch.T.Marciniak – zagospodarowanie przestrzenne
upr urb. 1437/94, WOIU- nr ewid. WA-304
- mgr inż. arch.M.Krajewska –zagospodarowanie przestrzenne
- mgr inż. M.Szulc – infrastruktura
- mgr inż. H.Klimkowski - energetyka
- mgr E.Wyczawska – środowisko przyrodnicze
- opracowanie komputerowe – W.Krawczyk

I. WPROWADZENIE

1. Rola Studium w systemie planowania przestrzennego

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Oporów jest podstawowym instrumentem polityki przestrzennej, realizowanym przez Wójta na mocy ustawy o samorządzie gminnym.

Studium uchwalone przez Radę Gminy jest głównym dokumentem dotyczącym gospodarki przestrzennej na terenie całej gminy ale nie stanowi podstawy do wydawania decyzji administracyjnych.

Studium, jako dokument kierunkowy, określający kierunki polityki przestrzennej oraz zasady zagospodarowania, nie determinuje szczegółowych rozwiązań dotyczących sposobu użytkowania terenów.

Ustalenia określające faktyczne przeznaczenie terenu, sposób zabudowy i zagospodarowania, stanowiące są w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego z zachowaniem zgodności z rozwiązaniami przyjętymi w Studium.

Studium jest zatem częścią lokalnego systemu planowania, jest dokumentem, który ukierunkowuje dalszy proces planowania w gminie.

Aktualizowane Studium sankcjonuje zmiany zagospodarowania terenów zrealizowane na podstawie wydanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu lub decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Niniejsze Studium jest aktualizacją Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Oporów zatwierdzonego Uchwałą Nr 88/XV/99 Rady Gminy z dnia 16.12.1999r.

2. Struktura Studium

Studium składa się z części tekstowej i graficznej. Część tekstową tworzą:

- Tom I - Uwarunkowania
  - Tom II – Kierunki polityki przestrzennej
- Część graficzna w skali 1:10 000

3. Podstawa formalno-prawna

Uchwała Nr 180/2006 Rady Gminy Oporów z dnia 11.10.2006r. dała podstawę do podjęcia prac dotyczących zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zatwierdzonego Uchwałą Nr 88/XV/99 z dnia 16.12.1999r.

4. Cel i zakres opracowania

Celem aktualizacji Studium jest określenie polityki przestrzennej na terenie gminy w oparciu o Strategię Rozwoju Gminy Oporów oraz ustalenie ramowych zasad zagospodarowania przestrzennego w odniesieniu do zaktualizowanych uwarunkowań i wybranych kierunków rozwoju.

Zaistniałe zmiany w sytuacji prawnej, przestrzennej i społeczno- gospodarczej spowodowały konieczność aktualizacji obowiązujących treści Studium. Konieczność zmian wynikała także z potrzeby uwzględnienia ustaleń dokumentów strategicznych i

programowych powstałych po uchwaleniu I edycji Studium oraz oczekiwań mieszkańców wyrażonych we wnioskach, które zostały wniesione przed i w trakcie prac nad zmianą Studium.

Studium jako dokument kierunkowy, określający politykę przestrzenną i zasady zagospodarowania rozstrzyga o charakterze zagospodarowania przestrzeni i funkcjach terenu na poziomie całej gminy uwzględniając specyfikę terenu.

Dokładne ustalenia określające faktyczne przeznaczenie terenu, sposób zabudowy i zagospodarowania stanowiące są w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Niniejsze Studium sankcjonuje zmiany zagospodarowania terenu zrealizowane na podstawie wydanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu lub decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, a polegających na budowie obiektów, wykonaniu innych robót budowlanych lub zmianach sposobu użytkowania, w przypadkach braku planów miejscowych.

5. Proces sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

W latach 2000-2010 podjęto prace nad sporządzeniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla centrum gminy tj. miejscowość gmina Oporów i tereny przyległe.

6. Wnioski do Studium

W toku prac nad zmianą Studium zebrano i przeanalizowano wnioski o zmianę przeznaczenia terenu. Zdecydowana większość stanowiły wnioski osób prywatnych o zmianę przeznaczenia działek z użytkowania rolnego na działki budowlane głównie dla potrzeb realizacji budownictwa jednorodzinnego. Niewielką część stanowiły wnioski o przeznaczenie działek rolnych pod zalesienie oraz na potrzeby usługowo- produkcyjne. Wykaz złożonych wniosków zamieszczony jest w dokumentacji planistycznej Studium.

7. Podstawowe źródła informacji

- Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Oporów na lata 2007-2016
Zapisy strategii rozwoju gminy pozostają w zgodności z następującymi dokumentami:
  - Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013
  - Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013 zatwierdzony przez KE w Xii 2007
  - Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
  - Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego- aktualizacja zatwierdzona przez Sejmik Woj. Łódzkiego Uchwałą Nr LI/865/2006 w dn. 31.01.2006r.
  - Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013- określający główne kierunki rozwoju województwa
  - Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami na lata 2008-2011
- Program Ochrony Środowiska i Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Oporów na lata 2004-2007 i 2008-2011 (przyjęty Uchwałą Nr XXI/84/2004 RG Oporów z dn. 28.07.2004r.)
- Plan Odnowy Miejscowości Oporów na lata 2007-2013
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego – 2002r. zatwierdzony Uchwałą Nr XLV/524/2002 Sejmiku Woj.Łódzkiego
- Raporty o stanie środowiska w województwie łódzkim z lat 2002-2007

- Informacje o stanie środowiska na terenie Powiatu Kutnowskiego z lat .....
- Biuletyn Informacji Publicznej Urzędu Gminy Oporów zamieszczony na stronie internetowej UG
- Materiały do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Przestrzennego gm.Oporów, opracowanie Woj.Biuro Urbanistyczne w Skierniewicach
- Dane GUS dla jednostki podziału terytorialnego – gm.Oporów, wg poszczególnych kategorii i okresów sprawozdawczych
- Monografia „Oporów małomiasteczkowa włość prywatna w powiecie orłowskim w woj.łęczyckim od XIV do XVIII wieku” aut. Janusz Tomala, wyd. 2002r.

8. Dyspozycje wynikające z celów strategii rozwoju gm.Oporów

Planowany okres realizacji strategii do roku 2016. Na podstawie przeprowadzonych analiz oraz konsultacji społecznych określono dla rozwoju gminy Oporów:

- dwa podstawowe cele strategiczne
  - poprawa gospodarki wodno-ściekowej i jakości wody pitnej
  - poprawa estetyki poszczególnych miejscowości
- cztery priorytety
  - skuteczna realizacja segregacji i utylizacji odpadów
  - wykorzystanie zewnętrznych źródeł finansowania dla rozwoju gminy
  - rozwój usług telekomunikacyjnych i teleinformatycznych
  - poprawa stanu technicznego dróg
- cele niezbędne
  - rozbudowa infrastruktury okołodrogowej
  - rozwój infrastruktury kulturalnej i rekreacyjno- turystycznej
  - stworzenie warunków infrastrukturalnych do gospodarczego wykorzystania proinwestycyjnych terenów
  - odnowa obszarów wiejskich i rewitalizacji dóbr kultury oraz dziedzictwa kulturowego
  - zapobieganie patologiom społecznym
  - podjęcie działań na rzecz zmniejszenia bezrobocia i jego społecznych skutków
  - poprawa bezpieczeństwa publicznego
  - budowa infrastruktury publicznej

II. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. UWARUNKOWANIA PONADLOKALNE

1.1 Rola gminy w Regionie

Gmina Oporów położona jest w powiecie kutnowskim, wzdłuż północno-zachodniej części województwa łódzkiego w pasie makroregionu Równiny Kutnowskiej. Przez gminę przepływa rzeka Słudwia, która wchodzi w skład dorzecza rz.Bzury. Gmina sąsiaduje z następującymi gminami: Kutno, Żychlin, Pacyna od zachodu i wschodu, od północy z gminami Strzelce i Szczawin Kościelny, a od południa z gminami Krzyżanów i Bedlno. Gminy Szczawin i Pacyna wchodzi w skład województwa mazowieckiego, pozostałe w skład powiatu kutnowskiego.

Najbliżej położone miasta to Kutno w odległości 16km i Żychlin w odległości 7km. Przez gminę w części wschodniej przebiega droga wojewódzka nr 573 Żychlin- Gąbin w kierunku Płocka. W kierunku południowym droga ta poprzez Żychlin łączy się z krajową

nr 2 relacji Warszawa- Poznań. Przez teren gminy od strony północnego- wschodu w kierunku północnego- zachodu przebiega również lokalizacja autostrady A-1. Najbliższe węzły autostradowe przewidziane są w Sójkach- gm.Strzelce i w Kotliskach- gm. Krzyżanów. Wg przeprowadzonych analiz dot. aktywizujących oddziaływań autostrady i przeprowadzonej waloryzacji terenów w zasięgu oddziaływania węzłów autostradowych, zachodnia część obszaru gminy jest położona w strefie realnego wpływu czynników aktywizujących gospodarczo. Najbliższa linia kolejowa i węzeł kolejowy znajdują się w Kutnie.

Gmina Oporów należy do jednych z najmniejszych gmin powiatu kutnowskiego i województwa łódzkiego zajmując powierzchnię 67,2km².

Gmina ma charakter wybitnie rolniczy, pozostaje w zasięgu wpływu miasta Kutna, które stanowi dla niej ośrodek koncentrujący usługi dla mieszkańców na poziomie ponadlokalnym.

Związki funkcjonalne gminy z pobliskimi miastami mają także charakter gospodarczy; miasta Kutno i Żychlin są najbliższymi rynkami zbytu płodów rolnych.

1.2 Przyrodnicze powiązania zewnętrzne

1.3 Ponadlokalne systemy infrastruktury technicznej

- istniejąca droga wojewódzka nr 573 Żychlin- Gąbin w kierunku Płocka. W kierunku południowym droga ta poprzez Żychlin łączy się z krajową nr 2 relacji Warszawa- Poznań
- projektowana autostrada A-1. Najbliższe węzły autostradowe przewidziane są w Sójkach- gm.Strzelce i w Kotliskach- gm. Krzyżanów
- droga powiatowa nr 2123E relacji Kutno-Oporów-Żychlin
- najbliższa linia kolejowa i węzeł kolejowy znajdują się w Kutnie
- przesyłowa linia elektroenergetyczna WN 220kV
- linia elektroenergetyczna WN 110kV relacji Kłodawa-Krośniewice-Kutno-Żychlin-Łowicz

2. UWARUNKOWANIA LOKALNE

2.1 Środowisko przyrodnicze

2.1.1 Rzeźba

Gmina Oporów według podziału na jednostki fizyczno – geograficzne J. Kondrackiego /1998/ - leży w obrębie makroregionu Niziny Środkowomazowieckiej i w obrębie mezoregionu – Równina Kutnowska.

Decydujący wpływ na powstanie i rozwój rzeźby tego regionu miała akumulacja lodowcowa stadiału Warty zlodowacenia środkowopolskiego.

Równina Kutnowska – gmina usytuowana jest w jej centralnej części – leży po północnej stronie Pradoliny Warszawsko – Berlińskiej. Charakteryzuje ją monotony krajobraz

równinny, lokalnie tylko przyjmujący formę lekko falistą. Wiąże się z tym przewaga znikomych spadków terenu a w konsekwencji niewielkim zagrożeniem erozyjnym. Nasilenie potencjalnego spłukiwania gleby raczej tu nie występuje lub określane jest jako słabe.

Generalnie teren wykazuje łagodne nachylenie w kierunku doliny Słudwi, głównej rzeki gminy. Rzeka posiada rozbudowany system dopływów o płaskodennej formie dolinek. Odcinek doliny Słudwi, między parkiem w Oporowie a południową granicą administracyjną gminy, różni się od pozostałych form dolinnych ponieważ w tym miejscu rzeka jest głębiej wcięta w podłoże a ten odcinek doliny posiada bardziej wyraziste stoki.

Najwyżej wyniesione partie terenu występują w zachodniej części gminy osiągając wartości 115 – 120 m npm. Najniższe wartości wyniesienia występują w dnie doliny Słudwi, tuż przy pd. – wsch. granicy gminy osiągając wartość poniżej 95 m npm.

2.1.2 Warunki geologiczno- gruntowe

Teren gminy leży na pograniczu dwóch jednostek tektonicznych – Niecki Warszawskiej i Antyklinorium Kutnowskiego. Starsze podłoże zalegające głęboko tworzą osady jury, kredy i trzeciorzędu. Podłoże to przykrywa warstwa o znacznej miąższości, osadów czwartorzędowych, głównie lodowcowych związanych z dwu lub trzykrotną transgresją lądolodu podczas zlodowaceń południowopolskiego i środkowopolskiego. Pokrywa południowopolskich utworów lodowcowych nie jest ciągła, bowiem w znacznej części została usunięta w wyniku procesów erozyjnych w okresie interglacjału. Ze zlodowaceniem środkowopolskim związana jest glina morenowa przewarstwiona piaskami o różnej granulacji i miąższości. Warstwa gliniasta obecna jest na całym terenie gminy i charakteryzuje się zróżnicowaną miąższością i głębokością zalegania. Często zalega płytko 0,5 – 1,0 m ppt.

Informacje o strukturze warstw przypowierzchniowych uzyskano z treści mapy glebowo – rolniczej. Przy symbolach określających kompleksy przydatności rolniczej gleb podawany jest skład mechaniczny gleby oraz informacja o utworach w warstwach głębszych. Tam gdzie

utwory gliniaste występują płytko, z reguły pojawiają się gleby o wyższych klasach bonitacyjnych.

Wśród osadów holocenijskich występujących w formach dolinnych wyróżnić można utwory rzeczno deluwialne reprezentowane przez namuły, piaski pylaste, piaski drobne i średnie, piaski gliniaste – zawierające często substancje organiczne, a także torfy.

Układ warstw przy powierzchniowych ma ogromny wpływ na kształtowanie się warunków wodnych w glebie. Na terenie gminy warunki te reguluje rozbudowany system melioracyjny (urządzenia melioracji wodnych szczegółowych: sieć drenarska, rowy melioracyjne odprowadzające wody bezpośrednio lub pośrednio do rz. Słudwi). Stopień zmeliorowania gruntów wynosi ponad 90% (tzn. melioracją objęty jest teren całej gminy za wyjątkiem terenów leśnych, parków oraz gruntów pod istniejącymi budynkami). Rozmieszczenie i przebieg rowów melioracyjnych pokazano na zał. graficznym.

W obrębie opracowania nie stwierdzono występowania udokumentowanych zasobów surowców mineralnych.

2.1.3 Warunki glebowo- roślinne

Na terenie gminy, warunki glebowe determinuje budowa geologiczna warstw przy powierzchniowych. Osadami macierzystymi dla występujących tu gleb są głównie utwory gliniaste. Stąd też, gminę charakteryzuje występowanie gleb o wysokich klasach bonitacyjnych.

Typologicznie są to gleby bielcowe, brunatne, czarne ziemie zdegradowane oraz mady występujące z reguły w strefach dolinnych.

Poniższą strukturę użytkowania gruntów na terenie gminy Oporów podaje się na podstawie informacji zawartych w „Strategii rozwoju dla gminy Oporów na lata 2007 – 2016”

Przeznaczenie terenów	Powierzchnia w ha	% w stosunku do ogólnej pow. gminy

Użytki rolne w tym:	5961	88,0
- grunty orne	5668	83,7
- sady	29	0,43
- łąki	46	0,68
Lasy i grunty leśne	372	5,49

Grunty orne wg „Strategii” poszczególnych klas bonitacyjnych zajmują następujące powierzchnie:

Klasa bonitacyjna	Powierzchnia w ha
II	314,9
III	4446,9
IV	664,2
V	196,2
VI	20,5
Razem	5642,7

Według danych Urzędu Gminy Oporów /stan na dzień 10.05.2010/ zawartych w „Zestawieniu gruntów wg klasoużytków dla osób fizycznych” strukturę bonitacyjną gruntów w poszczególnych miejscowościach obrazuje poniższa tabela:

ZESTAWIENIA GRUNTÓW WG KLASOUŻYTKÓW (DLA OSÓB FIZYCZNYCH)

GRUNTY ORNE w ha

MIEJSCOWOŚCI	II	III a	III b	IV a	IV b	V	VI	VI z
Goleźdzkie	6,8	124,0	50,1	42,6	3,1	28,5	-	-
Janów	26,3	218,1	163,1	24,7	32,9	6,9	-	-
Jastrzębie	14,9	87,0	61,4	16,7	2,7	9,1	1,4	-
Jaworzyna	4,5	69,4	148,4	22,0	39,7	11,9	-	-
Jurków II	4,7	86,1	57,7	10,6	11,2	8,7	2,8	-
Jurków I	11,6	107,7	48,5	11,7	4,3	2,2	-	-
Kamienna	17,6	168,9	94,3	24,9	13,9	17,6	-	-
Kol. Oporów	5,5	68,3	24,6	5,7	4,3	3,2	-	-
Kurów Parc.	9,1	62,4	79,5	6,7	14,9	6,2	-	-
Kurów Wieś	7,6	82,9	85,0	13,0	12,7	11,4	0,7	-
Mnich Ośrodek	42,6	152,2	22,5	20,3	9,6	4,8	-	-
Mnich Południe	24,9	184,5	60,2	11,9	1,3	0,9	0,7	-
Oporów	63,9	152,5	84,7	15,6	12,1	5,1	0,1	-
Pobórz	0,4	42,1	10,0	8,9	7,7	4,8	-	-
Podgajew	18,4	157,2	160,1	16,0	4,5	0,2	-	-
Samogoszcz	-	35,6	100,7	18,0	14,7	6,5	0,6	-
Skarżyn	0,9	48,9	75,6	37,5	22,2	8,3	-	-
Skórzewa	6,2	220,5	105,4	25,0	12,8	17,2	2,7	-
Stanisławów	5,1	86,7	129,4	52,7	16,2	22,5	7,5	-

Szczyt	3,3	55,3	51,8	1,8	0,5	0,5	-	-
Świechów	6,2	65,1	23,0	1,3	0,8	0,7	-	-
Wola Owsiana	12,6	92,0	82,7	17,7	6,1	7,9	-	-
Wola Prosperowa	4,3	46,4	37,1	12,2	2,6	9,6	2,6	-
Wólka Lizigódź	18,6	98,6	124,8	6,7	3,4	7,5	-	-
Razem	316,88	2599,9	1912,7	440,8	264,4	208,8	19,5	-

RAZEM GRUNTY ORNE – 5763,1 ha

ŁĄKI I PASTWISKA w ha

MIEJSCOWOŚCI	II	III	IV	V	VI
Goleźdzkie	-	1,8	0,2	1,1	-
Janów	-	8,6	0,6	0,1	1,0
Jastrzębie	0,3	6,5	0,3	-	-
Jaworzyna	-	4,4	0,02	4,0	-
Jurków II	0,1	9,1	1,4	1,4	-
Jurków I	-	19,6	0,06	0,04	-
Kamienna	0,3	17,8	2,06	-	-
Kol. Oporów	-	16,6	0,5	-	-
Kurów Parc.	-	1,2	-	0,19	-
Kurów Wieś	0,8	11,9	3,5	0,1	-
Mnich Ośrodek	1,98	4,6	0,4	-	-
Mnich Południe	-	0,2	1,5	0,88	-
Oporów	-	22,5	0,4	0,3	-
Pobórz	-	2,9	0,99	0,05	-
Podgajew	-	0,2	0,4	-	-

Samogoszcz	-	7,4	0,2	-	-
Skarżyn	-	0,38	-	0,5	2,1
Skórzewa	-	9,4	3,3	1,4	0,02
Stanisławów	-	1,4	1,1	0,08	0,09
Szczyt	1,3	0,8	0,1	-	-
Świechów	-	0,3	-	0,3	0,1
Wola Owsiana	1,1	9,4	1,1	0,1	-
Wola Prosperowa	-	2,9	1,6	-	-
Wólka Lizigódź	-	10,4	1,9	-	0,2
Razem	6,1	171,0	22,1	10,9	3,67

RAZEM ŁĄKI I PASTWISKA – 214,5 ha

ZESTAWIENIE GRUNTÓW WG KLASOUŻYTKÓW (DLA OSÓB PRAWNYCH)

**GRUNTY ORNE w ha
KLASY BONITACYJNE**

II	III a	III b	IV a	IV b	V
12,4	48,1	26,5	10,1	15,1	10,0

**ŁĄKI I PASTWISKA w ha
KLASY BONITACYJNE**

III
0,8

W zestawieniach podaje się również tzw. grunty bez klasy, których powierzchnia wynosi łącznie 39,4 ha.

Z analizy zamieszczonych zestawień wynika, iż dane w nich zawarte różnią się między sobą zarówno w odniesieniu do powierzchni gruntów ornych oraz łąk i pastwisk jak i w odniesieniu do struktury bonitacyjnej. Trudno je zweryfikować bowiem pochodzą zapewne z różnych źródeł. Z tego względu ocena warunków glebowych gminy będzie oparta o informacje pochodzące z Urzędu Gminy a zawarte w zestawieniach dotyczących „klas użytków” – materiału opracowanego dla systemu podatkowego.

Dominantę na terenie gminy stanowią gleby III-ich klas bonitacyjnych ze zdecydowaną przewagą klasy III a. Odnotować również należy występowanie sporych powierzchni gleb II klasy bonitacyjnej – ponad 316 ha na gruntach ornych. Relatywnie duże powierzchnie występują w miejscowościach: Janów, Jastrzębie, Kamienna, Mnich Ośrodek i Mnich Południe, Oporów, Podgajew, Wola Owsiana, Wólka Lizigódź. Wśród wymienionych miejscowości Oporów i Mnich Ośrodek posiadają największe powierzchnie gruntów II klasy bonitacyjnej.

Przekładając powyższe na kompleksy przydatności rolniczej to na terenie gminy grunty żyznych dobrych i bardzo dobrych oraz kompleksów zbożowo – pastwiskowych mocnych. Wskazane są do intensywnej uprawy wszelkich roślin polowych oraz warzywnictwa i sadownictwa.

Użytki zielone występują na czarnych ziemiach i lokalnie na madach a największe ich powierzchnie ulokowane są w północnej i centralnej części gminy.

Gmina Oporów należy do gmin o bardzo niskiej lesistości a możliwości zwiększenia powierzchni leśnej, wykorzystując najslabsze gleby, jest znikoma. Lesistość gminy to ca 5,5% powierzchni gminy. Lasy należą do N-ctwa Kutno oraz do prywatnych właścicieli.

Lasy państwowe skupione są w dwóch kompleksach, w części zachodniej w rejonie miejscowości Mnich oraz w części wschodniej w rejonie miejscowości Świechów.

Obok lasów przestrzenie zielone gminy tworzą:

- użytki zielone skupione w strefach dolinnych rzeki Słudwi i jej dopływów
- zieleń parkowa w Oporowie, Mniechu, Poborzu, Szczycie, Świechowie i w miejscowości Gołędzkie
- zieleń przykościelna w Mniechu, Oporowie
- pomniki przyrody w parkach w Oporowie, Mniechu i Gołędzkie
- zieleń cmentarna w Mniechu i Oporowie
- zieleń towarzysząca istniejącej zabudowie i ciągom komunikacyjnym
- rozproszone zadrzewienia śródpolne

okresowo, zbiorowiska roślinne terenów uprawowych.

2.1.4 Wody podziemne

Na terenie **powiatu kutnowskiego** występują trzy piętra wodonośne o charakterze użytkowym.

Wody ujmowane do eksploatacji pochodzą z utworów czwartorzędowych, trzeciorzędowych i jurajskich.

Z 3 Głównych Zbiorników Wód Podziemnych /GZWP/ wymagających szczególnej ochrony, występujących na terenie powiatu kutnowskiego – dwa z nich obejmują swym zasięgiem gminę Oporów. Są to:

- górnio jurajski zbiornik w ośrodku szczelinowo – krasowym GZWP 226 Krośniewice – Kutno o średniej głębokości ujęć 200 m
- trzeciorzędowy zbiornik w ośrodku porowym GZWP 215 – Subniecka warszawska o średniej głębokości ujęć 160 m

Główne użytkowe poziomy wodonośne gminy opierają się na zasobach wód podziemnych występujących w utworach czwartorzędowych i trzeciorzędowych. Wielkość zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych wynosi 4 800 m³/d.

Zaopatrzenie w wodę na terenie gminy zabezpieczają dwa ujęcia ulokowane w Kurowie i Oporowie. Woda rozprowadzana jest w systemie grupowych wodociągów wiejskich. Zwodociągowanie gminy wynosi 100%.

- Ujęcie „Oporów” – na terenie stacji znajdują się dwie studnie głębinowe ujmujące wodę z utworów czwartorzędowych oraz dwa zbiorniki wyrównawcze o łącznej pojemności 300 m³. Wydajność studni – 55 m³/h i 1042 m³/d. Przeciętny rozbiór wody wynosi 120 000 m³/rok. Stacja pracuje w układzie dwustopniowego pompowania. Ze stacji tej zasilane są w wodę następujące sołectwa: Oporów, Kol. Oporów, Wola Prosperowa, Wólka Lizigódź, Golędzkie, Kamienna, Szczyt, Podgajew, część Janowa, Świechów, Jastrzębie, Stanisławów, Skórzewa, Mnich Ośrodek, Mnich Południe i Mnich Probostwo.
- Ujęcie „Kurów” – oparte jest na ujęciu wód podziemnych z utworów trzeciorzędowych przez dwie studnie głębinowe o wydajności 27,2 m³/h łącznie 262 m³/d. Stacja posiada zbiornik wyrównawczy o pojemności 150 m³ i pracuje w układzie dwustopniowego pompowania. Przeciętny rozbiór wody wynosi 53 000 m³/rok. Ze stacji zasilane są w wodę następujące sołectwa: Kurów Wieś, Jurków I, Pobórz, Jaworzyna, Samogoszcz, Skarżyn, część Janowa (Świechów Parcel, Łowiczówka), Kurów Parcel.

W 2008 r. ocenę stanu jakości wód podziemnych przeprowadzono w oparciu o monitoring regionalny. Ocenę stanu wód podziemnych dokonano zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r.

Na terenie gminy monitoringiem objęte było tylko ujęcie „Kurów”, którego wody zaliczono do III klasy czystości czyli do wód, których stan chemiczny określa się jako dobry. W roku 2007 wody zakwalifikowane były do IV klasy.

2.1.5 Wody powierzchniowe

Teren gminy Oporów odwadniany jest głównie przez rzekę Słudwię, lewobrzeżny dopływ Bzury. Rzeka i jej liczne dopływy są odbiornikami wód z sieci rowów melioracyjnych oraz ze spływów powierzchniowych.

Stopień zmeliorowania gruntów wynosi ponad 90%. Północno – wschodni fragment gminy odwadniany jest przez dopływy rzeki Przysowy. Uzupełnieniem wód płynących są, wprawdzie nieliczne, zbiorniki wodne z reguły o niewielkich powierzchniach.

Największe z nich występują w sąsiedztwie zespołu parkowego w Oporowie. Zgodnie z Programem małej retencji na terenie woj. łódzkiego, zbiorniki będą poddane modernizacji i ma powstać Zbiornik o nazwie „Kutno” o powierzchni 3,8 ha, średniej głębokości 2,0 m i pojemności 76,0 tys.m³.

Jakość wód powierzchniowych na terenie gminy nie jest monitorowana. W 2007 r. profile pomiarowo – kontrolne usytuowane były poza granicami gminy. Wówczas wody Słudwi zaliczono do V klasy czystości tj. wód złej jakości. W roku 2008 nie monitorowano wód Słudwi.

Rzeki na terenie gminy charakteryzują się niskimi przepływami i skromnymi zasobami dyspozycyjnymi. Na ograniczone zasoby ogromny wpływ ma mała ilość opadów atmosferycznych. Rejon ten charakteryzuje się najniższym opadem atmosferycznym w Polsce – poniżej 550 mm – a tym samym ujemnym bilansem wodnym w okresie wegetacji co skutkuje powstawaniem zjawiska stepowienia gruntów. Ogromny wpływ na stan czystości wód powierzchniowych gminy ma nieuporządkowana gospodarka ściekowa i odpadowa oraz rolnicze zanieczyszczenia obszarowe tj. nieprawidłowe nawożenie mineralne i chemiczne, niewłaściwe stosowania obornika i gnojowicy itp.

2.1.6 Warunki klimatyczne, aerosanitarne, akustyczne

Charakterystyczną cechą północnej części województwa łódzkiego jest niski poziom opadów atmosferycznych, których roczna suma nie przekracza 550 mm. Dotyczy to również gminy Oporów, usytuowanej w tej części województwa. Roczny bilans wodny jest więc ujemny i ma wpływ na obserwowane procesy stepowienia. Rezultatem niedoboru opadów jest uzyskiwanie niższych plonów w stosunku do potencjalnych możliwości wynikających z wysokiej przydatności rolniczej gleb.

Pole wiatrów charakteryzuje dominacja wiatrów zachodnich i południowo – zachodnich. Dość znaczący jest też udział wiatrów z sektorów wschodnich i południowo – wschodnich. Silniejsze wiatry wieją w północnej części województwa, tam też występują korzystniejsze warunki dla rozwoju energetyki wiatrowej. Energię użytkową wiatru w tej części województwa określa się na powyżej 1000 kWh/m²/a.

Warunki wietrzne mają też znaczenie w kształtowaniu się jakości powietrza.

Generalnie na jakość powietrza wpływ mają:

- emisje niskie pochodzące z indywidualnych systemów grzewczych
- emisje punktowe
- emisje komunikacyjne

Najpowszechniejszym, na terenie gminy, sposobem zaopatrywania się w ciepło są indywidualne systemy grzewcze oparte na tradycyjnych nośnikach energii. W okresie grzewczym, szczególnie przy bezwietrznej pogodzie, mogą pojawiać się zwiększone emisje zanieczyszczeń pyłowych, CO i SO.

Emitorami punktowymi na terenie gminy są lokalne kotłownie (np. szkoły w Szczycie i Oporowie oraz Zamek w Oporowie) oparte na paliwach ekologicznych. Oddziaływanie tych emitorów ma ograniczony zasięg i nie wpływa w sposób znaczący na stan czystości powietrza.

Na terenie gminy zdecydowana większość dróg charakteryzuje się, w sumie, niewielkim natężeniem ruchu pojazdów. Sieć drogową na terenie gminy tworzą:

- droga wojewódzka nr 573 przebiegająca przez wschodnią część gminy – na północ w kierunku Płocka, na południe w kierunku drogi krajowej nr 2 Warszawa – Poznań
- 10 dróg powiatowych
- 26 dróg gminnych

Natężenie ruchu na terenie gminy jest znacznie mniejsze niż w innych gminach i jest różne w zależności od lokalizacji dróg. Największe natężenie, w porze tzw. szczytu, jest na drodze z Kutna przez Mnich, Gołędzkie do Żychlina.

Nadmienić należy, iż żadna z dróg na terenie gminy nie była objęta badaniami dotyczącymi natężenia ruchu pojazdów czy poziomu hałasu, stąd też trudno jest określić stopień i zasięg ich oddziaływania.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 marca 2008 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza, powiat kutnowski zaliczono do strefy łączyczo – zgierskiej. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń (uwzględniające kryteria ustanowione w celu ochrony zdrowia i w celu ochrony roślin) – zakwalifikowały strefę łączyczo – zgierską do strefy „A” gdzie poziom stężeń nie przekracza wartości dopuszczalnej i nie jest wymagane wdrożenie programu ochrony powietrza.

2.1.7 Struktura przyrodnicza terenu i powiązania z przyrodniczym układem zewnętrznym

Na terenie gminy Oporów nie ma wielkoprzestrzennych form ochrony przyrody. Gmina ma charakter typowo rolniczy o wysokiej waloryzacji przestrzeni rolniczej i praktycznie o minimalnym stopniu lesistości.

System dolinny górnej Słudwi stanowi ważny element w strukturze przyrodniczej gminy a jednocześnie w systemie powiązań zewnętrznych. Słudwia nawiązuje do OCHK Słudwi – Przysowy (wg projektu aktualizacji planu zagospodarowania przestrzennego woj. łódzkiego) a poprzez ten obszar OCHK Pradoliny Warszawsko – Berlińskiej, w obrębie którego funkcjonują wydzielone obszary Natura 2000 – OSO – obszar specjalnej ochrony ptaków oraz SOO – obszar specjalnej ochrony siedlisk (ten ostatni projektowany). Głównym zagrożeniem dla obszarów OSO i SOO jest zanieczyszczenie wód, regulacje rzek, zaniechanie uprawy łąk a także intensywna gospodarka stawowa. Istotne zatem staje się kierowanie działań na poprawę jakości wód Słudwi i jej dopływów, bowiem mają one ogromny wpływ na kondycję terenów chronionych.

2.2 Zasoby dziedzictwa kulturowego

2.2.1 Rys historyczny

Pojawienie się pierwszych ludzi na obszarze objętym granicami dzisiejszej gminy Oporów stało się możliwe wówczas, gdy z ziem Polski środkowej ustąpiły ostatecznie lodowce. Jednakże tereny te w owym czasie tj. ok. 180 tysięcy lat temu nie stwarzały dogodnych warunków dla człowieka.

W oparciu o materiały archeologiczne (AZP) pozyskane w wyniku badań powierzchniowych można stwierdzić, że na obszarze gminy zarejestrowano szereg stanowisk pradziejowych datowanych na okres od przełomu neolitu i epoki brązu po okres wpływów rzymskich oraz stanowiska wczesnośredniowieczne, późnośredniowieczne i nowożytność. Zarówno stanowiska pradziejowe jak i wczesnośredniowieczne

zlokalizowano na całym obszarze. Na uwagę zasługuje st. 10 w Oporowie, będące kurhanem kultury pomorskiej.

Wyraźną intensyfikację osadnictwa na tym terenie w świetle wyników penetracji powierzchniowej stwierdzono dla okresu późnośredniowiecznego i czasów nowożytnych. Szereg tak datowanych stanowisk posiada dużą wartość poznawczą. Na szczególną uwagę zasługuje zamek /Oporów st.7, podzamec Oporów st.8/ oraz kościół i znajdujące się prawdopodobnie wokół niego pozostałości miasta średniowiecznego /Oporów st. 10, 20/. Dużą wartość poznawczą ma również odkryty podczas powierzchniowych badań dwór na kopcu w m.Mnich /st.5/.

Większość odkrytych stanowisk znajduje się na terenach pól uprawnych, stąd też postępujące ich ewentualne niszczenie spowodowane pracami rolnymi.

Gmina Oporów leży na styku dwóch dzielnic historycznych: Mazowsza i Ziemi Łęczyckiej. Granica ta w okresie piastowskim biegła na północ od Poborza i Mnicha; wczesnośredniowieczny Kurów leżał na pograniczu mazowiecko-łęczyckim. Granice te ulegały wielokrotnym przesunięciom. Teren obecnej gminy, był podzielony również granicą administracji kościelnej: leżał w archidiecezji gnieźnieńskiej, lecz podzielony był między dwie diecezje: płocką i poznańską. Parafia Mních i okolice należały do dekanatu gostyńskiego diecezji płockiej, parafia Oporów do archidiakonatu warszawskiego diecezji poznańskiej.

Z chwilą podziału Polski (1138r.), Mazowsze wraz z Kujawami stały się dzielnicą lenną Bolesława IV, później (od 1186r.) weszły w skład obszaru państwowego Kazimierza Sprawiedliwego. Ziemia Łęczycka, początkowo wyodrębniona jako uposażenie księżny Salomei, od 1160r. stała się również dzielnicą Kazimierza Sprawiedliwego.

W 1202r. nastąpił podział państwa Kazimierza Sprawiedliwego – Leszek Biały otrzymał min. Łęczyckie, Konrad I zaś –Mazowsze i Kujawy. Od 1229r. całość interesujących nas ziem znajduje się pod władzą Konrada I, który w latach 1231 i 1234 tworzy księstwo dla swych synów. W 1352r. ziemia łęczycka ostatecznie stała się częścią Korony, od XIV w. jako województwo łęczyckie.

W 1363r. po raz pierwszy w źródłach pisanych pojawia się Oporów (J.Tomala „Oporów małomiasteczkowa włość prywatna w powiecie orłowskim w woj.łęczyckim od XIV do XVIIIw.).

Okres zaborów (l. 1793-1918) nie był korzystny dla rozwoju tych ziem. Początkowo w zaborze pruskim w departamencie łowickim prowincji Prus Południowych, następnie od 1794r. w departamencie warszawskim, region ubożał i niszczał. Ożywienie gospodarcze nastąpiło wraz z nastaniem Księstwa Warszawskiego. W czasach Królestwa Polskiego w l. 1815-1834 Oporów znalazł się w województwie mazowieckim, obwodzie gostyński. W 1867r., po upadku powstania styczniowego, dokonano zmian terytorialnych, min. powiat kutnowski wraz z gminą Oporów włączono do guberni warszawskiej. Po odzyskaniu niepodległości w l. 1918-1939 dążono do ujednoczenia administracji i samorządu na terenie całego kraju. Gmina Oporów pozostała nadal w powiecie kutnowskim.

W 1954r. ustalono nowy podział terytorialny kraju – najmniejszymi jednostkami administracyjnymi były gromady, min. ustalono gromady Oporów i Mních w woj.łódzkim. W 1956r. – gromada Mních została wcielona do Oporowa. W 1973r. utworzono gminę Oporów, której obszar nie uległ zmianom do chwili obecnej. Mając na względzie dzieje terenów wchodzących obecnie w skład gminy Oporów, nie dziwi fakt, iż ziemie te znajdują się na terenie dwóch regionów kulturowych.

Przez teren obecnej gminy Oporów w średniowieczu przebiegały ważne szlaki komunikacyjne o charakterze ponadlokalnym. Trakt poznański wiódł z Warszawy przez Łowicz, Kutno (Szczyt, Kamienną, Żychlin), Krośnice i Kłodawę do Poznania, a trakt łączycko-kujawski łączył ziemie te z Pomorzem Gdańskim. Najstarszym wydaje się jednak średniowieczny trakt gospodarczo- militarny łączący Łęczycę (przez Oporów, Kurów) z Płockiem.

Wśród najstarszych osad na tym terenie należy wymienić: Kurów, Oporów – najważniejszy ośrodek kulturowy i administracyjny, Pobórz, Mnich, Świechów, Szczyt. (źródła informacji: J.Tomala „Oporów małomiasteczkowa włość prywatna w powiecie orłowskim w woj.łęczyckim od XIV do XVIIIw.. Majewska.G. „Wyniki badań nad zamkiem gotyckim w Oporowie, Bandurka M. „Zmiany administracyjne i terytorialne ziem woj.łódzkiego, arusze AZP.)

2.2.2 Zasoby kulturowe wpisane do rejestru zabytków

MNICH

1. dwór murowany wraz z parkiem i strefą ochrony konserwatorskiej – 150m od granic parku - wpisane do rejestru zabytków na mocy decyzji nr 485 z 09.04.1979r.
  - a) dwór, mur., poł. XIX w.
  - b) park, I poł. XIX w.
2. Kościół p.w. Wniebowstąpienia N.M.P – mur. 1536r., przeb. 1862r. wraz z cmentarzem przykościelnym wraz ze 150m strefą ochrony konserwatorskiej od granic cmentarza – wpisane do rejestru zabytków na mocy decyzji nr 494 z 10.04.1979r.
3. cmentarz z kaplicą cmentarną wraz ze 150m strefą ochrony konserwatorskiej od granic cmentarza – wpisane do rejestru zabytków na mocy decyzji nr 495 z 10.04.1979r.

OPORÓW

1. zespół zamkowy:
  - a) zamek, ob. Muzeum Wnętrz Stylowych, mur., 1434-1449, przebud. XVIIw., XVIIIw. – wpisany do rejestru zabytków na mocy decyzji nr 25/266 z 31.05.1967r.
  - b) dom ogrodnika, mur., I poł. XIXw., - wpisany do rejestru zabytków na mocy decyzji nr 411 z 25.08.1976r.
  - c) park zamkowy, I poł. XVIIIw., przekompon. Ok. 1840r., 2 poł. XIXw. - wpisany do rejestru zabytków na mocy decyzji nr 350/293 z 31.05.1967r.
2. zespół klasztorny OO Paulinów:
  - a) kościół OO Paolinów p.w. Św.Marcina, mur., 1453r., przeb. W poł. XVIIw. - wpisany do rejestru zabytków na mocy decyzji nr 265/24 z 05.07.1967r.
  - b) klasztor OO Paulinów, mur., po 1453r., rozbudow. 1779r. - wpisany do rejestru zabytków na mocy decyzji nr 305/392 z 05.07.1967r.

POBÓRZ

1. zespół dworsko – parkowy:
  - a) dwór - mur., k.XIXw. - wpisany do rejestru zabytków na mocy decyzji nr 484 z 09.04.1979r.
  - b) park – pocz. XXw. wraz ze 150m strefą ochrony konserwatorskiej od granic parku - wpisany do rejestru zabytków na mocy decyzji nr 484 z 09.04.1979r.

2.2.3 Zasoby kulturowe umieszczone w ewidencji konserwatorskiej

OPORÓW

1. pawilon parkowy – mur. poł. XIXw.
2. domek szwajcarski- drew., 2 poł. XIXw.
3. dom rządcy tzw. rządcówka - mur. poł. XIXw.
4. dom dyrektora cukroni „Tomczyn: - mur. k. XIXw.
5. dom (d. karczma) - mur. 2 poł. XIXw.
6. d. szkoła, później Urząd Gminy, ob. Biblioteka - mur. pocz. XXw.
7. cmentarz przykościelny, przy kościele Św.Marcina, d.przyklasztorny przy Klasztorze Ojców Paulinów
8. cmentarz grzebalny parafii rzymsko- katolickiej p.w. Św.Marcina – 1888r.

MNICH

- 1) dzwonnica, mur., koniec XIX w.
- 2) ogrodzenie, mur., koniec XIX w.dwór murowany

POBÓRZ

1. dom oficjalisty („dwór”) w zespole dworskim – drew.-mur., l. 20-te. XXw.
2. kuźnia w zespole dworskim - mur., pocz. XXw.
3. budynek gospodarczy (z mieszkalnym piętrem) - mur. pocz. XXw.
4. stajnia i wozownia - mur., ruina, pocz. XXw.
5. spichlerz w zespole dworskim - mur. pocz. XXw.

SZCZYT

1. dwór – mur., 2 poł.. XIXw.
2. ogrodzenie z bramą – 2 poł. XIXw.
3. park – 2 poł.. XIXw.

ŚWIECHÓW

1. dwór – mur., pocz.. XXw.
2. park dworski – pocz.. XXw.

2.2.4 Stanowiska i obszary archeologiczne w ewidencji konserwatorskiej

Na terenie gminy znajduje się szereg stanowisk archeologicznych, będących świadectwem wielowiekowego osadnictwa. Stanowią one świadectwo obecności osiedli ludzkich na przestrzeni wieków. W celu ich ochrony należy w niniejszym opracowaniu wyznaczyć strefy ochrony obszarowej. Na rysunku studium pokazano poszczególne stanowiska i zasięg ich ochrony.

2.2.5 Analiza stanu i funkcjonowania środowiska kulturowego

Granice gminy Oporów obejmują obszar o dużym znaczeniu kulturowym. Istniejące obiekty zabytkowe są świadectwem znaczącej roli jaką odegrał Oporów i okolice w historii regionu. Scharakteryzowane wyżej zabytki architektury i założeń parkowych są zróżnicowane pod względem wartości zabytkowych i stanu zachowania. Najcenniejsze obiekty na terenie gminy to zespół zamkowy i klasztorny OO. Paulinów w Oporowie prezentujące walory historyczne, artystyczne i estetyczne o znaczeniu ponadlokalnym. Zamek i park, doskonale zachowany i otoczony profesjonalną opieką, należy do nielicznych rezydencji tego typu w kraju. Obiekty o tak wyjątkowej randze wymagają właściwego wyeksponowania. Jak wynika z przeprowadzonej analizy układu

przestrzennego miejscowości, zespoły: zamkowy i klasztorny stanowiły zamknięcie od wschodu i zachodu układu i dominantę w panoramie Oporowa. Pozostała zabudowa, wzniesiona w odpowiednio mniejszej skali, była im podporządkowana. Współczesna zabudowa Oporowa nie tylko nie uwzględnia historycznych uwarunkowań (stosowanie form opartych na tradycyjnym budownictwie tego regionu), ale jest pozbawiona konsekwencji w planowaniu architektoniczno-urbanistycznym. Różnorodna w formie i skali, chaotycznie rozplanowana na działkach, powoduje nieład przestrzenny i negatywnie wpływa na właściwą ekspozycję tak ważnych dla historii tego regionu, obiektów zabytkowych. W celu utrzymania zabytkowego charakteru otoczenia zamku i klasztoru, należy zadbać o zachowanie, poprzez remont i adaptację dla nowych funkcji, pozostałej historycznej zabudowy Oporowa. Obiekty te, niekiedy odznaczają się bogatą formą architektoniczną (dom dyrektora cukrowni, pawilon parkowy) stanowią pozytywny akcent wśród dawnej zabudowy miejscowości. Uzasadnione jest maksymalne wykorzystanie walorów krajobrazowo-kulturowych tego miejsca. Poprzez właściwe planowanie uwzględniające wyżej opisane uwarunkowania historyczne, m.in. określenie rygorów urbanistyczno-architektonicznych w zakresie skali, lokalizacji, formy, rodzaju materiałów wykończeniowych, stworzyć winno się warunki dla powstania estetycznej zabudowy szanującej istniejące cenne obiekty historyczne. Należy uniknąć takich błędów jak lokalizacja dużych dominant, dysharmonizujących z pobliską zabudową zabytkową (maszt telefonii komórkowej przy parku i budynku dyrektora cukrowni). Pozostałe zespoły i obiekty zabytkowe gminy Oporów, prezentują nieco niższe niż zabytki Oporowa, wartości artystyczne i historyczne, nadal jednak istotne dla tożsamości gminy i regionu.

Założenie dworsko-parkowe w Mniczu to kolejny przykład dawnego założenia obronnego z późniejszym dworem i parkiem. Jego wartość zabytkową umniejsza jednak zły stan zachowania dawnego układu przestrzennego poprzez wprowadzenie nowej zabudowy na teren założenia, znaczne zubożenie i zniszczenie starodrzewu. Kolejnym przykładem zespołu, którego wartości estetyczne obniżyło późniejsze działanie niezgodne z zasadami ochrony dóbr kultury, to zespół sakralny w Mniczu, którego krajobraz kulturowy zubożono poprzez wycięcie starych kasztanowców z placu przykościelnego. Zachowała się aleja kasztanowa prowadząca do dobrze utrzymanego kościoła parafialnego p.w. Wniebowstąpienia NMP. Dość dobrze zachowało się założenie dworsko-parkowe w Poborzu. Pomimo wieloletniego niszczenia: niekontrolowana wycinka starodrzewu, zniszczenie budynków pozbawionych podstawowych remontów (za wyjątkiem dworu), dawny układ kompozycyjny jest czytelny. Pilnych prac rewaloryzacyjnych wymagają budynki, których substancja zabytkowa ubożeje na skutek braku podstawowych prac zabezpieczających. Założenie to wyróżnia wysoki poziom artystyczny dworu i domu oficjalisty

Regularne badania wykopaliskowe przeprowadzono m.in. na terenie zespołu zamkowo-parkowego w Oporowie. Badania były prowadzone w formie wykopalisk i nadzorów od ok.1932 do 2010r. Pozwoliły na rozpoznanie i szczegółowe zadokumentowanie archeologiczno-architektoniczne zamku, podzamcza oraz renesansowego parku. Badania sondażowe przeprowadzono też w Mniczu rozpoznając częściowo tzw. „dwór na kopcu”. Badano również m.in. cmentarzysko kultury pomorskiej w Oporowie, cmentarzysko wczesnośredniowieczne w Mniczu, kurhan kultury pomorskiej w Oporowie.

W oparciu o powyższą analizę można wyodrębnić negatywne zjawiska stanowiące zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania środowiska kulturowego gminy Oporów:

- Postępujące niszczenie i ubożenie substancji zabytkowej oraz wartości obiektów historycznych (w tym zespołów parkowych) spowodowane brakiem bieżących remontów lub podstawowych prac pielęgnacyjnych oraz zabezpieczających, wyjątek stanowią zespoły sakralne, zespół zamkowy w Oporowie, dwór i park w Poborzu, dom dyrektora cukrowni i sprzedany w ostatnim roku w ręce prywatne dwór w Mniechu (aktualnie prowadzone prace remontowe).
- Niewłaściwe użytkowanie wielu zespołów zabytkowych i brak pełnego wykorzystania ich walorów historycznych, estetycznych i artystycznych (Świechów, Mniech-park, zabudowa Oporowa). Optymalnym rozwiązaniem byłoby znalezienie nowej funkcji dla obiektów historycznych pozwalającej na ich rewaloryzację (np. d.rządcówka- obecnie filia Muzeum).
- Działalność negatywnie wpływająca na zachowanie krajobrazu kulturowego poprzez zniszczenie istotnych jego elementów (w przypadku Mniecha) oraz wprowadzenie dysharmonizujących dominant wysokościowych (maszt telefonii komórkowej w Oporowie).
- Niekontrolowana, chaotyczna pod względem urbanistycznym i architektonicznym zabudowa sąsiadująca z zespołami zabytkowymi (Oporów) mająca negatywny wpływ na właściwą ekspozycję zabytku. Brak dobrych współczesnych rozwiązań architektonicznych opartych na tradycyjnych wzorcach budownictwa regionu.

2.3 Infrastruktura techniczna

2.3.1 Zaopatrzenie w wodę

Gmina Oporów zaopatrywana jest w wodę w systemie grupowych wodociągów wiejskich. Główny użytkowy poziom wodonośny oparty jest na zasobach wód podziemnych występujących w utworach czwartorzędowych i trzeciorzędowych.

Wielkość zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych wynosi 4800m³/d.

Pod względem jakości wód podziemnych głównego użytkowego poziomu wodonośnego obszar gminy dzieli się na 2 części: południowa i środkowa posiada wody niskiej jakości (IIIkl.), wymagające szerokiego uzdatniania, w północnej części gminy występują wody średniej jakości (IIkl.).

Gmina Oporów zaopatrywana jest w wodę z dwóch stacji wodociągowych zlokalizowanych w następujących miejscowościach:

1) Oporów – wydajność studni 55m³/h, 1042m³/dobę.

Na terenie stacji znajdują się dwie studnie głębinowe oraz dwa zbiorniki wyrównawcze (metalowe) o łącznej pojemności 300m³. Stacja pracuje w układzie dwustopniowego pompowania. Przeciętny rozbiór wody wynosi 120 000m³ na rok. Ze stacji tej zasilane są w wodę następujące sołectwa: Oporów Kolonia Oporów, Wola Prosperowa, Wólka Lizigódź, Gołędzkie, Kamienna, Szczyt, Podgajew, część Janowa, Świechów, Jastrzębia, Stanisławów, Skórzewa, Mniech Ośrodek, Mniech Południe i Mniech Probstwo.

2) Kurów Wieś – wydajność studni 27,2m³/h, łącznie 262m³/dobę.

Na terenie stacji znajdują się dwie studnie głębinowe oraz zbiornik wyrównawczy (betonowy) o pojemności 150m³. Stacja pracuje w układzie dwustopniowego pompowania. Przeciętny rozbiór wody wynosi 53 000m³ na rok. Ze stacji zasilane są w wodę następujące sołectwa: Kurów Wieś, Jurków I, Pobórz, Jaworzyna, Samogoszcz, Skarżyn, część Janowa, (Świechów Parcel, Łowiczówka), Kurów Parcel.

Długość sieci wodociągowej:	91 km
Liczba przyłączy prowadzących do budynków:	630 szt.
Stan sieci:	dobry
Liczba stacji uzdatniania wody:	2 szt.
Ilość ujęć wody:	2 szt.

Gmina została zwodociągowana w 100%, jednakże istnieje konieczność wymiany sieci wodociągowej w Kurowie Wsi z istniejących tam rur azbestowych na plastikowe o łącznej długości 2,3 km.

2.3.2 Kanalizacja sanitarna

Rozwiniętej sieci wodociągowej powinna towarzyszyć sieć kanalizacji sanitarnej wraz z gminną oczyszczalnią ścieków, której gmina nie posiada. W większości ścieki komunalne gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych opróżnianych przez MZK „Migma” w Żychlinie, EKO Serwis w Kutnie, Spółdzielnię Kółek Rolniczych w Oporowie oraz we własnym zakresie.

Stan techniczny zbiorników przydomowych w większości przypadków jest nieprawidłowy, co powoduje zanieczyszczenie wód gruntowych, ponadto obserwowany jest również proces opróżniania tych zbiorników do rowów melioracyjnych, co w konsekwencji prowadzi do zanieczyszczenia rzeki Słudwi stanowiącej dopływ Bzury. Na terenie gminy występują trzy oczyszczalnie ścieków zlokalizowane przy Zespole Szkół w Szczycie i przy Zespole Szkół w Oporowie oraz Muzeum w Oporowie. Ścieki w nich oczyszczone odprowadzane są do rowu melioracyjnego i rzeki Słudwi. Ponadto w gminie Oporów znajduje się kilka oczyszczalni przydomowych- rozsączkowych. Brak kanalizacji sanitarnej i gminnej oczyszczalni ścieków stwarza dla gminy zagrożenie zanieczyszczenia wód gruntowych, powierzchniowych i dalszego pogarszania jakości wody pitnej w istniejących studniach, jak również utrudnia rozwój gospodarczy i wpływa negatywnie na jakość życia mieszkańców. W najbliższych latach Urząd Gminy preferować będzie budowę ekologicznych oczyszczalni przydomowych.

2.3.3 Kanalizacja deszczowa

Na terenie gminy brak sieci kanalizacji deszczowej. Wody opadowe odprowadzane są powierzchniowo do rowów i cieków wodnych oraz zagospodarowywane we własnym zakresie na terenie działek.

2.3.4 Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami w całej gminie Oporów nie jest dostatecznie uregulowana, gdyż tylko ok. 30% gospodarstw domowych jest objętych systemem selektywnej zbiórki odpadów. Gmina posiada program ochrony środowiska i plan gospodarki odpadami na lata 2004-2007 i 2008-2011 na terenie gminy, który został przyjęty do realizacji przez Radę Gminy Uchwałą Nr XXI/84/2004 z dn. 28.07.2004r.

Stałe odpady komunalne są gromadzone w pojemnikach plastikowych o pojemności 120 i 240 litrów. Oraz workach plastikowych. W zakładach i instytucjach odpady gromadzone są w kontenerach KP-7, których łączna liczba na terenie gminy wynosi 17. Odpady z kontenerów odbierane przez MZK „Migma” w Żychlinie i EKO Serwis w Kutnie deponowane są na składowisku odpadów w Krzyżanówku i Żychlinie.

W pozostałych gospodarstwach gdzie niema kontenerów, odpady gromadzone są indywidualnie we własnym zakresie i na ogół wywożone są na składowisko koło Żychlina. Na terenie gminy istnieje problem z wywozem odpadów przez część jej mieszkańców, gdyż w obszarach przyleśnych i leśnych oraz rowach melioracyjnych powstają dzikie wysypiska. Praktykowany jest również zwyczaj palenia odpadów (bardzo często tworzyw sztucznych) w indywidualnych kotłowniach czy zakopywania ich w ziemi.

Na terenie gminy brak jest punktów selektywnej zbiórki odpadów w postaci pojemników na szkło, tworzywa sztuczne czy papier.

2.3.5 Zaopatrzenie w ciepło

Najpowszechniejszym na terenie gminy sposobem zaopatrywania w ciepło są kotłownie indywidualne opalane drzewem i węglem. Forma ta wiąże się ze zjawiskiem dokuczliwej, niskiej emisji zanieczyszczeń pyłowych, odczuwalnym przy bezwietrznej pogodzie. Sporadycznie na terenie gminy występują również lokalne kotłownie na paliwo ekologiczne jak olej, słoma, gaz czy ekogranulat (np. Szkoła w Szczycie, zamek i szkoła w Oporowie).

2.3.6 Zaopatrzenie w gaz

Na terenie gminy brak jest infrastruktury gazowej. Mieszkańcy korzystają z gazu butlowego propan-butan, który posiada stosunkowo dobrze rozlokowaną sieć dystrybucyjną.

Aktualnie gmina posiada warunki do realizacji programu gazyfikacji z możliwością rozprowadzenia sieci gazowej z Gminy Strzelce i Gminy Kutno, do których doprowadzony jest gazociąg wysokiego ciśnienia. W związku z tym koniecznym staje się opracowanie koncepcji programowej gazyfikacji gminy, która w perspektywie pozwoli na realizację inwestycji uzbrojenia terenu w gaz wykorzystywany do celów bytowo-gospodarczych i grzewczych.

2.3.7 Elektroenergetyka

Podstawowym źródłem energii elektrycznej dla zasilania odbiorców z terenu gminy są linie główne wyprowadzone ze stacji GPZ 110/15kV w Kutnie i Żychlinie. Stacje 110/15kV zasilane są liniami 110kV relacji Kłodawa- Krośniewice- Kutno- Żychlin- Łowicz. Układ ten stanowi dużą pewność zasilania sieci rozdzielczej 15kV. Cały system ma możliwość rozbudowy i dostosowania do pokrycia wzrostu zapotrzebowania mocy i energii elektrycznej. Potrzeby elektroenergetyczne gminy aktualnie kształtują się na poziomie 1.8-2.0 MW mocy elektrycznej, pobieranej w szczytowym okresie dnia oraz na poziomie 4300 MWh energii elektrycznej zużywanej w skali roku. Doprowadzenie energii do użytkowników odbywa się za pomocą elektroenergetycznego, lokalnego systemu dystrybucyjnego, składającego się z napowietrznej i kablowo- napowietrznej sieci średniego napięcia 15kV, stacji transformatorowo- rozdzielczych 15/0,4kV i linii rozdzielczych niskiego napięcia 0,4/0,231KV.

Lokalny system dystrybucji średniego i niskiego napięcia został częściowo zmodernizowany, a jego parametry techniczne także umożliwiają zwiększanie się zapotrzebowania na moc i energię elektryczną w najbliższej przyszłości dla zagospodarowania obszarów gminy.

Wchodzące w skład lokalnego systemu napowietrzne linie 15kV, a także przebiegające przez teren gminy napowietrzne linie wysokiego napięcia 110kV i 220 kV krajowego systemu przesyłowego posiadają pasy technologiczne, w obrębie których występują ograniczenia w zagospodarowaniu i korzystaniu z terenów (np. w zalesianiu, urządzeniu parkingów, składów materiałów niepalnych, itp.) jak też zakazy zabudowy (np. przeznaczonej do stałego pobytu człowieka, stacji paliw, magazynów materiałów łatwopalnych itp.).

Szerokość pasów technologicznych w/w linii określone są na podstawie stosownych przepisów, przez operatorów tych obiektów i wynoszą odpowiednio: dla linii napowietrznych 0,4kV 3m(2x1,5m od osi linii), 15kV – 15m(2x7,5m od osi linii), dla linii 110kV – 30m (2x15 od osi linii), dla linii 220kV –50m (2x25m od osi linii); dla linii kablowych 0,4kV 2m(2x1,0m od osi linii), 15kV – 3m(2x1,5m od osi linii), dla linii 110kV – 3m (2x1,5 od osi linii).

2.3.8 Telekomunikacja

Głównym operatorem telefonii stacjonarnej jest „Multimedia S.A.„ która zabezpiecza usługi telefoniczne zarówno drogą radiową jak i naziemną, dodatkowo swoje usługi świadczy Telekomunikacja Polska S.A. Teren gminy objęty jest też zasięgiem sieci komórkowej: GSM, Era oraz Orange. Nie ma ograniczeń w dostępie , na terenie gminy do usług telekomunikacji bezprzewodowej (komórkowej).

Stały dostęp do Internetu szerokopasmowego posiada cała gmina, a zwłaszcza placówki użyteczności publicznej takie jak: Urząd Gminy, Biblioteka w Oporowie. Część gminy posiada również dostęp do Internetu drogą radiową np. za pomocą świadczonych usług przez firmę Multimedia S.A.

2.4 Komunikacja

2.4.1 Powiązanie z otoczeniem zewnętrznym

System powiązań z dalszym i bliższym otoczeniem zapewniają gminie drogi: wojewódzka nr 573 i powiatowe 2123E, 2121E, 2133E, 2124E.

Przez gminę w części wschodniej przebiega droga wojewódzka nr 573 Żychlin- Gąbin w kierunku Płocka. W kierunku południowym droga ta poprzez Żychlin łączy się z krajową nr 92 relacji Warszawa- Poznań. Przez teren gminy po jej zachodnim skraju przebiega również lokalizacja autostrady A-1. Najbliższe węzły autostradowe przewidziane są w Sójkach- gm.Strzelce i w Kotliskach- gm. Krzyżanów. Wg przeprowadzonych analiz dot. aktywizujących oddziaływań autostrady i przeprowadzonej waloryzacji terenów w zasięgu oddziaływania węzłów autostradowych, zachodnia część obszaru gminy jest położona w strefie realnego wpływu czynników aktywizujących gospodarczo. Najbliższa linia kolejowa i węzeł kolejowy znajdują się w Kutnie oraz przystanek kolejowy Pniewo-Żychlin

Za pośrednictwem w/w dróg gmina uzyskuje powiązania zewnętrzne z sąsiednimi i dalszymi miastami.

2.4.2 Charakterystyka istniejącego układu drogowego

Sieć drogową na terenie gminy tworzą ogólnodostępne drogi publiczne, które ze względu na funkcję jaką pełnią dzieli się na następujące kategorie;

- drogi wojewódzkie

- drogi powiatowe
- drogi gminne

Szkielet układu drogowego gminy Oporów

Lp.	rodzaj drogi	długość ogółem w km	w tym utwardzone w km
1.	drogi krajowe (projektowana autostrada A-1)	-	-
2.	droga wojewódzka nr 573	1,8	1,8
3.	drogi powiatowe	47,1	47,1
4.	drogi gminne	56,1	56,1

Źródło: Urząd Gminy Oporów

Sieć dróg powiatowych na obszarze gminy

Numer drogi	Klasa drogi	Nazwa odcinka drogi - przebieg	Długość drogi w km	Rodzaj nawierzchni	Pow. nawierzchni w tys. m ²
2110E	Z	Oporów- Drzewoszki -Dobrzelin	2,4	twarda	9,6
2121E	Z	Oporów- Rakowiec	3,3	twarda	16,7
2123E	Z	Kutno(ul.Oporowska)- Oporów – Żychlin(ul.1.Maja, ul.Łukasieńskiego) - Kaczkowizna	11,2	twarda	48,3
2124E	Z	Oporów Kolonia - Kutno	8,0	twarda	40,1
2127E	L	Mnich -Groszki	3,0	twarda	11,1
2128E	Z	Mnich -Kotliska	2,1	twarda	8,8
2129E	L	Dąbkowice -Mnich	3,7	twarda	12,6
2130E	L	Pobórz -Golędzkie	3,8	twarda	14,5
2133E	Z	St.kolej.Strzelce Kujawskie –Strzelce - Oporów	6,5	twarda	30,7
2184E	L	Stanisławów -Mnich	2,5	twarda	8,7
		Razem	46,5	twarda	201,1

Źródło: Zarząd Dróg Powiatowych w Kutnie

Wszystkie drogi powiatowe posiadają nawierzchnię twardą ulepszoną (bitumiczną), ale w zróżnicowanym stanie technicznym oraz często niewystarczających parametrach w zakresie szerokości jezdni i łuków poziomych. Charakterystyczne dla dróg, również powiatowych są niskie parametry dotyczące szerokości pasa drogowego, który generalnie nie jest ustalony przez zarządcę dróg. Stanowić to będzie problem w uzyskaniu normatywnych parametrów pasa drogowego dla klasy zbiorczej (Z) min. 20,0 m, co czasami jest niemożliwe do osiągnięcia z uwagi na istniejące zainwestowanie kubaturowe wzdłuż drogi.

Sieć dróg gminnych na obszarze gminy

Numer drogi	Nazwa odcinka drogi	Określenie odcinka		Długość odcinka w km	Rodzaj nawierzchni
		początek	koniec		
1	(Swoboda Trębska) gr.gminy - Pobórz	Swoboda T.	Pobórz	1,5	asfalt
2	Swoboda Trębska – Skarżyn –gr. gminy	Swoboda T.	Skarżyn	1,8	utwardzona
3	Pobórz – Kolonia Pobórz	Pobórz	Kolonia Pobórz	2,2	utwardzona
4	Kurów Parcel –granica gminy (Melerów)	Kurów P.	Melerów	1,5	utwardzona
5	Kurów –Świechów – Łowiczówka	Kurów	Łowiczówka	4,3	utwardzona
6	Oporów –Świechów – gr.gminy (Kolonia Raków)	Oporów	Kolonia Raków	4,0	utwardzona
7	(Dąbkowice) gr.gminy – Skarżynek –Pobórz	Skarżynek	Pobórz	1,9	utwardzona
8	Jaworzyna – Samogoszcz	Jaworzyna	Samogoszcz	1,5	utwardzona
9	(Marianów) gr.gminy – Kolonia Mnich	gr.gminy	Kolonia Mnich	1,4	utwardzona
10	Stanisławów –Anin	Stanisławów	Anin	2,0	asfalt
11	Samogoszcz –Jurków Drugi –Oporów	Samogoszcz	Oporów	3,9	utwardzona
12	Halinów –Jurków Drugi –Oporów	Halinów	Oporów	3,0	utwardzona
13	Oporów –Kolonia Oporów	Oporów	Kolonia Oporów	2,3	1,3km -asfalt
14	Mnich przez wieś	Mnich	Mnich	0,4	asfalt
15	Mnich –Kamienna	Mnich	Kamienna	2,9	utwardzona
16	Droga pow.2123E – droga gminna nr 15	Mnich	Mnich	0,5	utwardzona
17	Wólka Lizigódź przez wieś	Wólka Lizigódź	Wólka Lizigódź	1,0	asfalt
18	Szczyt –granica gminy (Złotniki)	Szczyt	granica gminy	1,1	asfalt
19	Szczyt –Kamienna – granica gminy	Szczyt	granica gminy	1,1	asfalt
20	Sieraków - gr.gminy – Grotowice	granica gminy	Grotowice	0,4	asfalt
21	Grotowice –Mnich	Grotowice	Mnich	1,4	asfalt

22	Oporów –Wola Owsiana	Oporów	Wola Owsiana	2,1	asfalt
23	Kamienna –Gołędzkie	Kamienna	Gołędzkie	1,8	asfalt
24	Oporów –Kurów Wieś	Oporów	Kurów Wieś	3,1	asfalt
25	Skórzewa –Kurów Parcel	Skórzewa	Kurów Parce	6,6	asfalt
26	Mnich –Mnich Górny	Mnich	Mnich Górny	1,6	asfalt
	Razem			55,3	

Źródło: Urząd Gminy Oporów

Sieć dróg gminnych publicznych stanowi uzupełnienie układu dróg: wojewódzkiej i powiatowych na terenie gminy.

Zgodnie z Uchwałą Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 23 sierpnia 2006r. w sprawie nadania numerów drogom gminnym na terenie województwa łódzkiego, na terenie gminy występuje 26 dróg gminnych o numeracji od 1 do 26.

Drogi gminne posiadają zróżnicowane nawierzchnie od bitumicznej do gruntowej, zmienne szerokości jezdni i pasa komunikacyjnego. Znaczna część dróg gminnych jest w niezadowalającym stanie technicznym, wymaga przebudowy bądź modernizacji, szczególnie w zakresie szerokości jezdni i rodzaju nawierzchni.

Ponadto gmina posiada szereg dróg śródpolnych i dojazdowych, które stanowią dopełnienie obsługi komunikacyjnej jej obszaru.

2.4.3 Charakterystyka funkcjonalna układu komunikacyjnego drogowego gminy

Wszystkie drogi układu podstawowego pełnią złożone funkcje od przenoszenia ruchu zewnętrznego, obsługi zbierania ruchu z dróg znaczenia bardziej lokalnego do bezpośredniej obsługi przyległych terenów, działek położonych w ich sąsiedztwie. Droga wojewódzka prowadzi ruch tranzytowy Żychlin-Gąbin-Płock, raczej słabo związany z gminą. Drogi kategorii powiatowej pełniące funkcje dróg zbiorczych (Z) łączą gminę z pobliskimi miastami na kierunku Kutno-Oporów-Żychlin, Oporów-Jastrzębia, Oporów-Strzelce. Drogi kategorii gminnej pełnią funkcje dróg lokalnych (L) i często dojazdowych (D). Natężenie ruchu na terenie gminy Oporów jest znacznie mniejsze niż w innych gminach i jest różne w zależności od lokalizacji dróg. Największe natężenie jest na drodze powiatowej z Kutna przez Mnich, Gołędzkie do Żychlina w porze tzw. szczytu.

Zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym na terenie gminy

Gmina	Wypadki	Zabici	Ranni	Kolizje	Ogółem
Oporów	0	0	0	4	4
Powiat kutnowski	63	5	78	369	432

Dane za ostatnie 5 miesięcy bieżącego roku

Gmina Oporów należy do najbezpieczniejszych na terenie powiatu kutnowskiego.

Wnioski dotyczące układu drogowego

- Analiza staniu wykazała, że gmina posiada dostatecznie gęstą sieć drogową, która może zabezpieczyć powiązania wewnętrzne, a także zewnętrzne.
- Mankamentem są jeszcze słabe parametry techniczne tych dróg oraz brak jednorodności nawierzchni na poszczególnych ciągach komunikacyjnych.

- Niedostateczne, relatywnie do potrzeb, środki finansowe na realizację i utrzymanie dróg (problem ogólnokrajowy), przy wzrastającym natężeniu ruchu, przyczyniają się do pogarszania stanu istniejącej sieci dróg.

2.4.4 Komunikacja autobusowa

Komunikacja autobusowa jest stosunkowo dobrze rozwinięta zwłaszcza, że i tak większość mieszkańców korzysta z własnych środków transportu. Autobusy kursują w czterech głównych kierunkach: Kutno, Żychlin, Łódź (przez Żychlin), Strzelce.

2.4.5 Komunikacja kolejowa

Na terenie gminy brak jest komunikacji kolejowej. Najbliższy węzeł kolejowy znajduje się w Kutnie.

3. Warunki i jakość życia mieszkańców

3.1 Sytuacja demograficzna

Gminę zamieszkuje 2690 osób w tym 1323 mężczyzn i 1367 kobiet /stan na dzień 31.12.2009r.- źródło GUS/. W skład gminy wchodzi 24 jednostki pomocnicze-sołectwa: Gołędzkie, Janów, Jastrzębia, Jaworzyna, Jurków I, Jurków II, Kamienna, Kol. Oporów, Kurów Parcel, Kurów Wieś, Mnich Ośrodek, Mnich Południe, Oporów, Pobórz, Podgajew, Samogoszcz, Skarżyn, Skórzewa, Stanisławów, Świechów, Szczyt, Wola Owsiana, Wola Prosperowa, Wólka Lizigóźdz.

Wykaz sołectw na terenie gminy

L.p.	Nazwa obrębu-sołectwa	Nazwa miejscowości położonej na terenie sołectwa	Powierzchnia w ha	Ludność
1.	Gołędzkie	Gołędzkie Anin	256,74	125
2.	Janów	Janów Adamów Łowiczówka Świechów Parcel	512,60	157
3.	Jastrzębia	Jastrzębia	206,67	84
4.	Jaworzyna	Jaworzyna Feliksów Skarżynek	244,14	96
5.	Jurków Pierwszy	Jurków Pierwszy	221,24	82
6.	Jurków Drugi	Jurków Drugi	213,82	78
7.	Kamienna	Kamienna	247,42	147
8.	Kurów Parcel	Kurów Parcel	242,54	92
9.	Kurów Wieś	Kurów Wieś	218,00	99
10.	Mnich Ośrodek	Mnich Ośrodek Mnich Probostwo	617,31	147
11.	Mnich –Południe	Mnich –Południe Grotowice	285,61	219

12.	Oporów	Oporów Dobrzewy	611,42	347
13.	Oporów Kolonia	Oporów Kolonia	135,10	118
14.	Pobórz	Pobórz	250,60	105
15.	Podgajew	Podgajew Gajew Szymanówka	485,72	204
16.	Samogoszcz	Samogoszcz Halinów	227,88	94
17.	Skarżyn	Skarżyn Kolonia Pobórz	189,04	63
18.	Skórzewa	Skórzewa Raj	404,78	112
19.	Stanisławów	Stanisławów Kolonia Mnich	344,08	130
20.	Szczyt	Szczyt	139,29	67
21.	Świechów	Świechów	99,83	59
22.	Wola Owsiana	Wola Owsiana	202,81	71
23.	Wola Prosperowa	Wola Prosperowa	130,66	48
24.	Wólka Lizigódź	Wólka Lizigódź Wólka Janki	219,69	102
	Razem		6 762,62	2 690

Źródło: Urząd Gminy Oporów

Ilość sołectw - 24

Ilość wsi - 40

Spośród jednostek osadniczych największe pod względem liczby ludności jest sołectwo Oporów, a najmniejsze Wola Prosperowa.

Ludność wg faktycznego miejsca zamieszkania

	2005	2006	2007	2008	2009
Stan na 30 VI					
Ogółem	2770	2753	2761	2689	
Mężczyźni	1364	1367	1368	1329	
Kobiety	1406	1386	1393	1360	
Stan na 31 XII					
Ogółem	2757	2778	2704	2685	2690
Mężczyźni	1369	1378	1340	1318	1323
Kobiety	1388	1400	1364	1367	1367

Źródło: dane GUS

W stosunku do 2005r. liczba ludności zmalała o 67 osób, przy czym w stosunku do roku 2008 wzrosła o 5 osób.

Ludność wg stałego miejsca zameldowania

	2005	2006	2007	2008	2009
Stan na 30 VI					
Ogółem	2798	2773	2755	2717	
Mężczyźni	1386	1375	1370	1345	

Kobiety	1412	1398	1385	1372	
Stan na 31 XII					
Ogółem	2777	2772	2732	2717	2690
Mężczyźni	1377	1380	1356	1343	1323
Kobiety	1400	1392	1376	1374	1367

Źródło: dane GUS

Sytuacja demograficzna gminy wg modułu gminnego w latach 2005 – 2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Urodzenia żywe	26	29	25	26	28
Zgony ogółem	42	37	42	38	29
Przyrost naturalny	-16	-8	-17	-12	-1
Małżeństwa	19	18	19	20	17

Wskaźniki modułu gminnego

	2005	2006	2007	2008	2009
Ludność na 1km ² (gęstość zaludnienia)	41	41	40	40	40
Kobiety na 100 mężczyzn	101	102	102	104	103
Małżeństwa na 1000 ludności	6,8	6,5	6,9	7,4	6,3
Urodzenia żywe na 1000 ludności	9,3	10,5	9,1	9,6	10,31
Zgony na 1000 ludności	15,0	13,3	15,2	14,0	10,67
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-5,7	-2,9	-6,2	-4,4	-0,37

Źródło: dane GUS

Gęstość zaludnienia na koniec 2009r. wynosiła 40 os./km². We wszystkich analizowanych latach liczba kobiet wykazuje stałą przewagę i wynosi 50,4% (w roku 2005) do 50,8% (w roku 2009) całej populacji. Mężczyźni stanowią 49,2% ogólnej liczby mieszkańców. Oznacza to, że obecnie na każdych 100 mężczyzn przypadają 103 kobiety. Przyrost naturalny we wszystkich analizowanych latach był ujemny, ale z wyraźną tendencją wzrostową od -6,2 w roku 2007 do -0,37 w roku 2009 na 1000 ludności. Liczba zgonów utrzymywała się mniej więcej na podobnym poziomie.

Ruch naturalny wg płci w latach 2006 – 2009 ilustruje poniższa tabela

	2006			2007			2008			2009		
	Ogółem	w tym		Ogółem	w tym		Ogółem	w tym		Ogółem	w tym	
		M	K		M	K		M	K		M	K
Urodzenia żywe	29	15	14	25	15	10	26	11	15	28	13	15

Zgony ogółem	37	21	16	42	23	19	38	23	15	29	18	11
Przyrost naturalny	-8	-6	-2	-17	-8	-9	-12	-12	0	-1	-5	+4

Źródło: dane GUS

W urodzeniach żywych do 2007r. dominowała płeć męska, od 2008r. płeć żeńska. W odniesieniu do zgonów, niekorzystny bilans dotyczy mężczyzn. W ogólnej liczbie zgonów 60% stanowią mężczyźni.

Ludność wg wieku i płci – stan w dniu 31 XII

Grupy wiekowe	Struktura ludności								
	2006r.			2007r.			2008r.		
	Ogółem	w tym		Ogółem	w tym		Ogółem	w tym	
M		K	M		K	M		K	
0-4	132	76	56	120	67	53	122	65	57
5-9	134	66	68	126	61	65	123	61	62
10-14	205	106	99	199	109	90	178	95	83
15-19	202	95	107	195	89	106	206	97	109
20-24	234	127	107	219	117	102	212	107	105
25-29	196	98	98	208	102	106	216	109	107
30-34	169	94	75	159	95	64	167	98	69
35-39	180	87	93	181	82	99	167	77	90
40-44	165	80	85	170	91	79	172	87	85
45-49	231	120	111	205	101	104	176	88	88
50-54	173	104	69	177	109	68	202	116	86
55-59	169	82	87	168	83	85	165	79	86
60-64	128	61	67	134	63	71	147	70	77
65-69	117	55	62	109	48	61	105	53	52
70 i więcej	343	127	216	334	123	211	327	116	211
Ogółem	2778	1378	1400	2704	1340	1364	2685	1318	1367

Źródło: dane GUS

Analizując strukturę wiekową ludności gminy Oporów /wg stanu na 31.XII.2008r./ można stwierdzić, że najliczniejszą grupę stanowią mieszkańcy w przedziale wiekowym 20-24 i 25-29 lat. Niewiele mniej liczebnie stanowią jeszcze dwie grupy mieszkańców – dotyczy to przedziałów wiekowych 50-54 lata i 15-19 lat. Najmniej liczną grupą wiekową są osoby w wieku 65-69 lat.

W strukturze ludności wg wieku i płci, charakterystycznym rysem jest występowanie przewagi mężczyzn w grupie wiekowej 0-34 lat. W latach późniejszych w grupach wiekowych 35-70 i więcej lat (za wyjątkiem przedziału wiekowego 50-54 lat) przeważają już kobiety.

Migracje wewnętrzne w latach 2005-2008

	2005			2006			2007			2008		
	Ogółem	w tym		Ogółem	w tym		Ogółem	w tym		Ogółem	w tym	
		M	K		M	K		M	K		M	K
Zameldowania w ruchu	29	12	17	38	20	18	43	19	24	19	6	13

wewnętrzny												
Wymeldowania w ruchu wewnętrznym	68	34	34	35	11	24	66	35	31	22	7	15
Saldo migracji wewnętrznych	-39	-22	-17	3	9	-6	-23	-16	-7	-3	-1	-2

Źródło: dane GUS

Migracje na pobyt stały gminne wg typu i kierunku

	2005	2006	2007	2008
Zameldowania ogółem	29	38	43	19
Zameldowania z miast	18	24	17	12
Zameldowania ze wsi	11	14	26	7
Wymeldowania ogółem	68	35	66	22
Wymeldowania do miast	42	19	38	11
Zameldowania na wieś	26	16	28	11

Źródło: dane GUS

Saldo migracji w gminie Oporów od wielu lat jest ujemne /za wyjątkiem 2006r./. Dla roku 2009 brak jest danych.

3.2 Rynek pracy

Pracujący ogółem i wg płci- stan na 31.XII

	2004	2005	2006	2007	2008
Ogółem	146	135	134	106	126
Mężczyźni	71	59	47	35	41
Kobiety	75	76	87	71	85

Źródło: dane GUS

Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym

Ludność w wieku		2005	2006	2007	2008	2009
Przedprodukcyjnym (17 lat i mniej)	ogółem	579	590	563	552	529
	mężczyźni	303	306	292	282	
	kobiety	294	284	271	270	
Produkcyjnym (18-64 lat- mężczyźni 18-59 lat-kobiety)	ogółem	1642	1661	1627	1624	1652
	mężczyźni	881	890	887	867	891
	kobiety	761	771	750	757	761
Poprodukcyjnym (65 lat i więcej- mężczyźni 60 lat i więcej- kobiety)	ogółem	518	527	514	509	509
	mężczyźni	185	182	171	169	163
	kobiety	333	345	343	340	346

Źródło: dane GUS

Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w liczbie ludności ogółem w %

Ludność w wieku	2005	2006	2007	2008	2009
przedprodukcyjnym	21,7	21,2	20,8	20,6	19,7
produkcyjnym	59,6	59,8	60,2	60,5	61,4
poprodukcyjnym	18,8	19,0	19,0	19,0	18,9

Źródło: dane GUS

Gmina na tle województwa i powiatu – dane za 2008r.

Jednostka terytorialna	ogółem	przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny
		%		
województwo łódzkie	2 627824	22,05	61,03	16,92
powiat kutnowski	103007	18,20	64,10	17,70
gmina Oporów	2685	20,60	60,50	18,90

Źródło: dane GUS

Udział ludności w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności, na koniec 2009r. wyniósł 61,4% i był najwyższy w całym analizowanym okresie.

W analizowanym okresie obserwuje się tendencję spadkową liczby osób w wieku przedprodukcyjnym (do 17 lat). W 2005r. liczba osób w wieku przedprodukcyjnym wynosiła 579, stanowiło to 21,7% ogółu ludności; w roku 2009 liczba tych osób wynosiła 529, co stanowiło 19,7% ogółu ludności. Spadek wyniósł 50 osób. Jednocześnie obserwuje się tendencję wzrostową liczby osób w wieku produkcyjnym. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym utrzymuje się mniej więcej na podobnym poziomie.

Bezrobotni zarejestrowani – stan na 31.XII

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Ogółem	257	187	153	146	125	174
mężczyźni	123	89	77	79	63	93
kobiety	134	98	76	67	62	81

Źródło: dane GUS, PUP Kutno

Bezrobotni z prawem do zasiłku – stan na 31.XII.

	2005r.	2006r.	2008r.	2009r.
bezrobotni z prawem do zasiłku ogółem	27	17	27	37
mężczyźni	20	11	18	22
kobiety	7	6	9	15

Źródło: dane PUP Kutno

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w % – stan na 31.XII

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Ogółem	15,6	11,4	9,2	9,0	7,7	10,5

mężczyźni	13,8	10,1	8,7	9,0	7,3	10,4
kobiety	17,6	12,9	9,9	8,9	8,2	10,6

Źródło: dane GUS

Dojazdy do pracy– stan na 31.XII

	2006	2007 - 2009
Liczba osób wyjeżdżających do pracy	172	brak danych
Liczba osób przyjeżdżających do pracy	49	brak danych
Saldo przyjazdów i wyjazdów	-123	brak danych

Źródło: dane GUS

Gmina Oporów na tle powiatu kutnowskiego
udział % bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Kutno w poszczególnych gminach powiatu - stan na 31.XII.

Gmina	2008r.	2009r.
Ogółem powiat kutnowski	100	100
Gmina miasto Kutno	42	41,9
Gmina Bedlno	4	4,5
Gmina Dąbrowice	2	1,7
Gmina Krzyżanów	4	4,0
Gmina Kutno	9	8,3
Gmina Krośniewice	11	11,3
Gmina Łanięta	3	2,9
Gmina Oporów	2	2,3
Gmina Ostrowy	6	5,2
Gmina Strzelce	5	4,1
Gmina Żychlin	12	13,9

Źródło: dane PUP Kutno

Liczba bezrobotnych w gm.Oporów, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy od 2004r. (257 osób) systematycznie obniżała się do roku 2008 (125 osób), w 2009r. wzrosła do 174 osób. Poziom bezrobotnych wśród kobiet i mężczyzn kształtuje się mniej więcej podobnie.

Wykształcenie ludności w gm.Oporów –wg Narodowego Spisu Powszechnego 2002r.

	OGÓLEM	MEŻCZYŹNI	KOBIETY
WYŻSZE	59	28	31
POLICEALNE	49	16	33
ŚREDNIE RAZEM	419	183	236
w tym:			
ŚREDNIE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE	95	21	74
ŚREDNIE ZAWODOWE	324	162	162

ZASADNICZE ZAWODOWE	554	330	224
PODSTAWOWE UKOŃCZONE	1187	570	617
PODSTAWOWE NIEUKOŃCZONE i BEZ WYKSZTAŁCENIA	163	66	97

Źródło: dane GUS

Struktura osób bezrobotnych w gm. Oporów wg wykształcenia w latach 2005-2006 - stan na 31.XII.

Wykształcenie		Wyższe	Policealne i średnie zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Zasadnicze zawodowe	Gimnazjalne i poniżej
Osoby	2006r.	4	30	15	46	60
	2005r.	6	43	12	67	62
w tym kobiety	2006r.	3	19	14	22	19
	2005r.	5	26	11	33	22

Źródło: dane PUP w Kutnie

Najwyższe w gminie bezrobocie występuje w grupie osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej 38,7% całej populacji wg stanu z 31.XII.2006r. Drugą liczną grupę wśród pozostających bez pracy stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (29,7% populacji). Innym ważnym czynnikiem decydującym o sytuacji jednostki na rynku pracy jest wiek. W grudniu 2009r. najliczniejszą grupę wśród zarejestrowanych bezrobotnych stanowiły osoby w przedziale wiekowym 25- 34 lata (27,9% ogółu).

3.3 Gospodarka

Liczba i struktura podmiotów gospodarki narodowej działających na terenie gminy w latach 2004 ÷ 2008 - stan na 31.XII.

Lata	Liczba podmiotów gospodarczych		
	Ogółem	W sektorze publicznym	W sektorze prywatnym
2004	132	9	123
2005	129	9	120
2006	128	9	119
2007	129	9	120
2008	137	12	125

Źródło: dane GUS

Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sektorów własności – stan na 31.XII.

	2004	2005	2006	2007	2008
SEKTOR PUBLICZNY					
Podmioty Gospodarki narodowej – ogółem	9	9	9	9	12

Państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	7	7	7	6	8
Przedsiębiorstwa państwowe, spółki handlowe, państwowe i samorządowe gospod. pomocnicze	2	2	2	3	4
SEKTOR PRYWATNY					
Podmioty gospod.- ogółem	123	120	119	120	125
Działalność osób fizycznych	109	106	105	107	111
Spółdzielnie	2	2	2	2	2
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	3	3	3	3	4
Pozostałe	9	9	9	8	8

Źródło: dane GUS

Najliczniejszą grupę jednostek gospodarczych w sektorze publicznym stanowią państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego. W sektorze prywatnym dominuje działalność osób fizycznych. Od roku 2006 liczba jednostek gospodarczych wykazuje tendencję wzrostową

Struktura prowadzonej działalności gospodarczej w gminie na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej w rejestrze REGON wg sekcji PKD – stan na 31.XII.

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo						
Produkcja wyrobów przemysłowych, przetwórstwo przemysłowe	4	7	7			
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę						
Budownictwo	2	6	6			
Handel hurt., punkty handlowo-usługowe (w tym gastronomiczne), naprawa pojazdów samochod., i art. uż. dom.	33	35	35			
Hotele i restauracje	1	1	1			

Usługi transportowe, gosp. magaz., łączność	6	8	8			
Pośrednictwo finansowe						
Administracja, obrona narodowa, ubezpieczenia						
Edukacja						
Ochrona zdrowia, opieka społeczna						
Usługi komunalne, społeczne						
Inne	25	22	22			
Ogółem	72	79	79			

Źródło: Urząd Gminy Oporów

Gmina Oporów należy do typowo rolniczych regionów w Polsce, czemu sprzyja wysoka przydatność glebowa (klasy bonitacyjne gleb z kompleksami pszenno-buraczanymi i pszenno-żytnimi). W związku z tym na terenie gminy dominują indywidualne gospodarstwa rolne. Natomiast najwięcej zarejestrowanych na terenie gminy podmiotów gospodarczych należy do branż handlowych i usługowych. Do największych firm działających na terenie gminy zatrudniających co najmniej kilkanaście osób należą:

- Urząd Gminy
- Szkoły Podstawowa i Gimnazjum

3.4 Zasoby mieszkaniowe

Według danych GUS liczba mieszkań w gm. Oporów wynosiła na koniec 2008r 833.

Struktura zasobów mieszkaniowych wg form własności w latach 2005 – 2008

Zasoby mieszkaniowe	j.m.	2005	2006	2007	2008
Mieszkania ogółem	mieszk.	830	831	831	833
Izby ogółem	izba	3167	3172	3167	3183
Pow. uż. mieszk ogółem	m ²	75672	75787	75787	76015
Zasoby gmin-komunalne	mieszk.	18	18	18	18
	izby	50	50	50	50
	pow.uż. w m ²	858	858	858	858
Zasoby zakładów pracy	mieszk.	2	2	2	2
	izby	8	8	8	8
	pow.uż. w m ²	156	156	156	156
Zasoby osób fizycznych	mieszk.	808	809	809	811
	izby	3103	3108	3108	3119
	pow.uż. w m ²	74582	74697	74697	74925
Zasoby pozostałych	mieszk.	2	2	2	2
	izby	6	6	6	6

podmiotów	pow.uż. w m ²	76	76	76	76
-----------	--------------------------	----	----	----	----

Źródło: dane GUS

Wartości średnie dotyczące zasobów mieszkaniowych

Wartości średnie	2005	2006	2007	2008
Liczba izb w mieszkaniu	3,81	3,82	3,82	3,82
Liczba osób na mieszkanie	3,32	3,34	3,25	3,22
Liczba osób na izbę	0,87	0,87	0,85	0,84
Przeciętna pow. uż. mieszkania (m ²)	91,2	91,2	91,2	91,3
Przeciętna pow. uż. na osobę (m ²)	27,4	27,3	28,0	28,3

Źródło: dane GUS

W strukturze zasobów mieszkaniowych wg form własności dominują mieszkania osób fizycznych stanowiąc 97,3% ogólnej liczby mieszkań. Ta forma własności wykazuje sukcesywny wzrost i ewidentnie wpływa na przyrost mieszkań w gminie. Zasoby komunalne i zasoby zakładów pracy utrzymują się na tym samym poziomie.

Wśród danych Narodowego Spisu Powszechnego z 2002r. zamieszczone zostały informacje dotyczące liczby mieszkań według okresu budowy:

- przed 1918r. - 190
- 1918- 1944 - 80
- 1945- 1970 - 347
- 1971- 1978 - 137
- 1979- 1988 - 107
- 1989- 2002 - 51 /łącznie z będącymi w budowie/

Jak z powyższego wynika największy przyrost mieszkań odnotowano w latach 1945-1970. W latach 2004 – 2008 /dane GUS/ oddano do użytku 7 budynków mieszkalnych, głównie budownictwa indywidualnego oraz 10 budynków niemieszkalnych. Przekładając to na mieszkania, w tym okresie przybyło 7 mieszkań.

Wyposażenie w instalacje techniczno- sanitarne

	2005	2006	2007	2008
Mieszkania wyposażone w wodociąg	635	636	636	638
Mieszkania wyposażone w wodociąg, łazienkę i c.o.	455	456	456	458
Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań				
Mieszkania wyposażone w wodociąg	76,5%	76,5%	76,5%	76,6%
Mieszkania wyposażone w	54,8%	54,9%	54,9%	55,0%

wodociąg, łazienkę i c.o.				
---------------------------	--	--	--	--

Zródło: dane GUS

Analizując średnie wartości dotyczące zasobów mieszkaniowych w gm.Oporów, można zauważyć kilka tendencji:

- zwiększ się liczba izb w mieszkaniu
- zmniejsza się przeciętna liczba osób na jedno mieszkanie
- zmniejsza się liczba osób przypadających na jedną izbę
- zwiększa się powierzchnia użytkowa mieszkań oraz powierzchnia użytkowa przypadająca na jedną osobę

Powyższe tendencje świadczą, że z każdym rokiem poprawia się komfort zamieszkiwania. Dokonane zmiany, ustrojowe i gospodarcze, na przestrzeni ostatnich lat spowodowały, że zwiększa się udział budownictwa jednorodzinnego „MN” na wsi. Potwierdzeniem tego są wnioski składane do opracowywanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Składane wnioski do aktualizowanego „Studium” dotyczą również zmiany przeznaczenia posiadanych działek, ew. wydzielenia działek na tereny zabudowy jednorodzinnej /często z możliwością prowadzenia usług/.

3.5 Zdrowie, opieka społeczna

Podejmowanie działań w zakresie ochrony zdrowia jest podstawowym zadaniem gminy. Świadczenia zdrowotne realizowane są w oparciu o Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ALMAMED” w Oporowie, który prowadzi podstawowe świadczenia medyczne dla większości mieszkańców gminy. Dodatkowo mieszkańcy gminy korzystają z punktu aptecznego w Oporowie.

Pierwsza pomoc medyczna w ramach Zintegrowanego Systemu Ratownictwa zlokalizowana jest poza terenem gminy w pobliskim Kutnie. W przypadku konieczności hospitalizacji mieszkańcy korzystają przede wszystkim z usług Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Szpital im. Dr A.Troczeńskiego w Kutnie. Również opieka specjalistyczna oparta jest o placówki zlokalizowane na terenie Kutna. W ramach POZ (podstawowej Opieki Zdrowotnej) realizowane są zadania z zakresu medycyny szkolnej. Profilaktyczną opieką zdrowotną objęci są uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych.

Placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej – dane 31.XII.

	J.m.	2004r.	2005r.	2006r.	2007r.	2008r.	2010/11
Zakłady opieki zdrowotnej							
ogółem	ob.	1	1	1	1	1	1
niepubliczne	ob.	1	1	1	1	1	1
Praktyki lekarские na wsi	osoba	1	1	1	1	1	1
Podstawowa opieka zdrowotna							
Porady lekarzy ogółem	jd	7622	824	8101	7535	Brak danych	Brak danych
Apteki i punkty apteczne							
Punkty	ob.	1	1	1	1	1	1

apteczne							
----------	--	--	--	--	--	--	--

Źródło: dane GUS

Opieką socjalną zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oporowie.

Udzielone świadczenia – zadania zlecone za rok 2009 i 2010

Formy pomocy		Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie		Liczba świadczeń należnych		Kwota świadczeń wypłaconych w złotych		Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	
		2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Razem	1	8	9	71	100	27786	37002	8	9	16	14
Zasiłki stałe- ogółem	2	8	9	71	100	27786	37002	8	9	16	14
W tym przyznane dla osoby:	3										
- samotnie gospodarującej	4	5	7	50	76	22022	31601	5	7	5	7
- pozostającej w rodzinie	5	3	2	21	24	5764	5401	3	2	11	7
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oporowie

Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą za rok 2009/10

Wyszczególnienie		Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie		Liczba rodzin				Liczba osób w rodzinach	
		2009	2010	ogółem		w tym na wsi		2009	2010
Rok		2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych /bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania	1	167	157	111	104	111	104	314	269

Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich formę i liczbę	2	8	0	8	0	8	0	16	0
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich formę i liczbę	3	166	157	110	104	110	104	313	269
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej – ogółem w tym:	4	167	157	111	104	111	104	314	269
wyłącznie w postaci pracy socjalnej	5	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oporowie

3.6 Oświata i wychowanie

Ustawa o systemie oświaty z 7 września 1991r. /Dz.U.z 2004r., Nr 256, poz.2572/ nakłada na Gminę Oporów obowiązek zapewnienia kształcenia, wychowania i opieki w przedszkolach, szkołach podstawowych i gimnazjach.

Zadanie to gmina może realizować samodzielnie lub umożliwić realizację zadania innym podmiotom.

Większość zadań edukacyjnych realizuje gmina Oporów, która jest organem prowadzącym dla:

- Szkoły Podstawowej w Oporowie
- Szkoły Podstawowej w Szczycie
- Publicznego Gimnazjum w Oporowie
- Oddziałów Przedszkolnych przy Szkołach Podstawowych w Oporowie i Szczycie

Młodzi mieszkańcy Gminy Oporów do 16 roku życia uczęszczają do placówek oświatowych zlokalizowanych przede wszystkim na terenie gminy. Dzieci z miejscowości, w których nie ma szkół, dowożone są autobusami szkolnymi.

W przypadku starszych dzieci (młodzieży ponadgimnazjalnej) uczęszczają one na zajęcia w szkołach średnich (licea) i zawodowych na terenie Kutna i Żychlina.

Wykaz szkół podstawowych i gimnazjalnych w Gminie Oporów

L.p.	Nazwa placówki	Liczba dzieci	Pracownicy pedagogiczni	Pracownicy obsługi i administracji
			(w etatach)	
1.	Zespół Szkół w Oporowie w tym: Szkoła Podstawowa i Gimnazjum	159	20	5
2.	Zespół Szkół w Szczycie w tym: Szkoła Podstawowa i Gimnazjum	107	19	4
Razem		266	39	9

Źródło: Urząd Gminy Oporów, stan aktualny na styczeń 2011r.

Wykaz placówek przedszkolnych: kl. „O” realizowanych w Szkołach Podstawowych w Gminie Oporów

L.p.	Nazwa placówki	Liczba dzieci	Pracownicy pedagogiczni	Pracownicy obsługi i administracji
			(w etatach)	
1.	Oddział Przedszkolny (zerowy) przy Zespole Szkół w Oporowie	19	1	-
2.	Oddział Przedszkolny (zerowy) przy Zespole Szkół w Szczycie	11	1	-
Razem		30	2	-

Źródło: Urząd Gminy Oporów, stan aktualny na styczeń 2011r.

3.7 Kultura, sport, turystyka i rekreacja

Kultura

Na terenie gminy brak jest Domu Kultury, a w samej miejscowości Oporów nie ma również świetlicy wiejskiej. Brak jest również organizacji pozarządowych o charakterze kulturalnym. Świetlice wiejskie występują jedynie w sołectwach:

- świetlica wiejska w Kurowie Wsi - stan techniczny średni
- świetlica wiejska w Świechowie - stan techniczny dobry
- świetlica wiejska w Stanisławowie - stan techniczny zły
- świetlica wiejska w Podgajewie - stan techniczny zły
- świetlica wiejska w Kamiennej - stan techniczny zły

Na terenie gminy działają dwie grupy zrzeszające społeczność lokalną, do których należą Koła Gospodyń Wiejskich (Kurowianka z Kurowa Wsi i Gajewianka w Podgajewie) oraz Ochotnicza Straż Pożarna. Działalność KGW ogranicza się do sporadycznych spotkań i organizacji imprez okolicznościowych.

Jedyną gminną placówką kulturalną jest Gminna Biblioteka Publiczna w Oporowie zatrudniająca 2 osoby w pełnym wymiarze. Prowadzi ona działalność w zakresie wypożyczania księgozbiorów, czytelnicy internetowej (bezpłatnej kafejki internetowej), punktu informacji turystycznej, organizowania różnych pokazów, spotkań, kół zainteresowań oraz małych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży.

Dodatkową działalność kulturalną na terenie gminy prowadzi Muzeum Zamek w Oporowie, są to m.in. bezpłatne lekcje muzealne z zakresu wiedzy o sztuce, obyczajach Staropolskich i historii regionu organizowanych dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych, średnich.

Na terenie miejscowości prowadzone są cykliczne imprezy jak dożynki gminne, różnego rodzaju festyny, koncerty i przedstawienia teatralne na Zamku w Oporowie, które pobudzają aktywność społeczności lokalnej.

Sport, turystyka, rekreacja

Gmina Oporów obejmuje obszar o bogatej tradycji. Sam Oporów był od 1357r. siedzibą rodu Oporowskich herbu Sulima. W 1445r. dziedzictwo objął zaufany doradca króla Władysława Jagiełły i Kazimierza Jagiełłończyka Władysław Oporowski. W 1447r. Oporów otrzymał prawa miejskie, które utracił w XVIw.

Świadectwem wielowiekowej historii, a jednocześnie dużą atrakcją turystyczną, są dwie dobrze zachowane budowle gotyckie w Oporowie:

- zamek na sztucznej wyspie otoczony fosą wraz z parkiem
- kościół i zabudowania klasztorne OO. Paulinów z II poł. XVw.

W zamku mieści się obecnie Muzeum Wnętrz Stylowych..

Dodatkową atrakcją turystyczną są trzy ważne zespoły pałacowo-parkowe w Mniechu, Poborzu i Świechowie Parceli oraz zabytkowy kościół w Mniechu. Parki stanowią jednocześnie bazę rekreacyjno- wypoczynkową dla okolicznych mieszkańców.

Oprócz zabytków gmina posiada jeszcze wiele innych atrakcji turystycznych. W Oporowie znajdują się dwa stawy, które zapewniają możliwość wędkowania, mały hotel przy Zamku w Oporowie (na terenie parku), które obsługują mieszkańców oraz przyjeżdżających turystów.

Z obiektów sportowych należy wymienić boiska sportowe przy Zespole Szkół w Oporowie i Szczycie.

Ze względu na rolniczy charakter gminy oraz walory krajobrazowe i kulturowe, na terenie gminy powinna rozwijać się także działalność agroturystyczna.

4. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

Bezpieczeństwo publiczne

Potencjalne zagrożenia mogące mieć wpływ na bezpieczeństwo publiczne:

- podtopienia
- awarie i katastrofy

Pozostałe zagrożenia naturalne (tj. wichury i huragany, śnieżyce, wstrząsy sejsmiczne, susze, pożary, ...) oraz cywilizacyjne (tj. epidemie, budowlane, zamachy, ...) uwarunkowane są wieloma czynnikami trudnymi dziś do przewidzenia.

Gmina Oporów obsługiwana jest przez Komisariat Policji w Żychlinie, który obejmuje swym zakresem działania obszar trzech gmin: Żychlin, Bedlno, Oporów.

Do zadań Policji należy między innymi:

- Ochrona życia i zdrowia obywateli przed bezprawnymi zamachami na te dobra.
- Ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym również zapewnienie spokoju w miejscach publicznych, w środkach komunikacji publicznej, w ruchu drogowym i na wodach do powszechnego korzystania.
- Inicjowanie i organizowanie działań, mających na celu zapobieganie popełnieniu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z instytucjami państwowymi, samorządowymi i społecznymi.
- Wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie sprawców tych czynów.
- Kontrola przestrzegania przepisów porządkowych i administracyjnych.
- Ponadto Policja realizuje polecenia sądu, prokuratury, organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego.

W gminie funkcjonuje Ochotnicza Straż Pożarna mająca swoje zaplecze we wsiach: Oporów, Kurów Wieś, Podgajew, Mniech, Skórzewa.

Powodzie i podtopienia

Przy wyjątkowo niesprzyjających warunkach atmosferycznych rzeka Słudwia może w strefach dolinnych powodować lokalne podtopienia. Na przestrzeni ostatnich stu lat, jak i w okresie wiosennym 2010r. nie zanotowano powodzi i znaczących podtopień na terenie gminy. Niemniej rz.Słudwia jest odbiornikiem wód opadowych i roztopowych z terenu

gminy. Intensywne i długotrwałe opady deszczu, intensywne spływy wód opadowych i roztopowych, mała retencja gruntowa, utrudnienia w odpływie wód (np. zarastanie koryta rzeki lub jej dopływów) mogą się stać powodem lokalnych podtopień.

Zagrożenie osuwaniem się mas ziemnych

Na terenie gminy nie ma obszarów narażonych na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych.

Zagrożenie osiadaniem i odkształcaniem terenu

Na terenie gminy nie ma obszarów narażonych na niebezpieczeństwo osiadania i odkształcenie terenu.

Awaryjne i katastrofy

Do tej kategorii zagrożeń zaliczono m.in. awaryjne i katastrofy:

- komunikacyjne i transportowe dotyczące głównie transportu drogowego
- powodowane przez pożary lasów, suszę, zwartej zabudowy oraz magazynów
- urządzeń i instalacji gazowych, ciepłych, wodno-kanalizacyjnych i elektroenergetycznych.